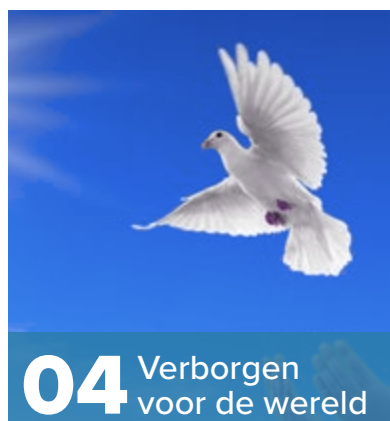

KERKELIJK WEEKBLAD VAN
DE GEREFORMEERDE GEMEENTEN

de SAAMBINDER

GEREFORMEERDE GEMEENTE
OOSTKAPELLE

04 Verborgen
voor de wereld

06 Gekend door
de Zijnen

10 De echo van uw stem
in Europa

Hemels onderwijs

ds. F. Mulder, Rhenen

De Heere Jezus heeft in Zijn omwandeling op aarde twee belangrijke doelen voor ogen gehouden.

► Aan welke Hij ook, nadat Hij geleden had, Zichzelf levend vertoond heeft, met vele gewisse kentekenen, veertig dagen lang, zijnde van hen gezien, en sprekende van de dingen die het Koninkrijk Gods aangaan.

Handelingen 1:3

In de eerste plaats Zijn belofte waarmaken om voor Zijn uitverkoren Kerk de bloedprijs te betalen op Golgotha's kruishout. Het uit te roepen: 'Het is volbracht'. Hoe de duivel en vele anderen ook geprobeerd hebben Hem hiervan te weerhouden, het is hen niet gelukt.

Het tweede doel was om hetgeen Hij door Zijn bitter lijden en sterven had verworven aan de Zijnen toe te passen. Christus had niet alleen hun

lichamen en zielen van de eeuwige verdoemenis verlost, maar ook voor hen Gods genade, gerechtigheid en het eeuwige leven verworven. Daarom kon de Borg van de dood niet gehouden worden, maar werd Hij door Zijn hemelse Vader opgewekt uit de dood. Vrijgesproken van alle Borgtochtelijke schuld.

Na veertig dagen

Lukas, de schrijver van de Handelingen der apostelen, geeft in ons tekstvers aan dat Jezus na Golgotha en Pasen nog veertig dagen op aarde gebleven is. Met vele gewisse kentekenen heeft Hij Zichzelf levend vertoond. Hiermee heeft Hij onweerlegbaar laten zien dat Hij met hetzelfde lichaam was opgestaan. Vele malen hebben de discipelen en anderen Zijn littekenen gezien, heeft Hij met hen gegeten en gesproken. Opmerkelijk is dat Hij Zich niet aan de wereld heeft vertoond, Zichzelf niet aan de wereld heeft geopenbaard. De gedachte kan zo boven komen dat het misschien beter was geweest als Hij dit wel had gedaan. Dan waren er wellicht zeer velen geweest die schuldverslagen en verbroken aan Zijn gezegende Middelaarsvoeten terecht waren gekomen, en het dan in verwondering hadden uitgeroepen: 'Wie is toch Deze dat Hij zelfs uit de doden kan opstaan'. We moeten echter niet wijzer willen zijn dan de opperste Wijsheid. Ook is het zeker niet ondenkbaar dat de Joden dan weer wat anders hadden uitgevonden om niet in Hem te geloven en/of Hem te bespotten.

Door Zichzelf aan Zijn discipelen te openbaren, heeft Jezus ook na Zijn opstanding uit de doden, Zijn ambts-werk voortgezet. Veertig dagen heeft de Heere Jezus hiervoor uitgetrokken. Hij weet dat de elven na de Pinksterdag de wijngaard moeten ingaan om

Bij de voorpagina:

GEREFORMEERDE GEMEENTE OOSTKAPELLE

Nadat de Walcherse Ledeboeriaanse gemeente in drieën is gesplitst, wordt er op 7 maart 1900 in Oostkapelle door ds. D. Janse een zelfstandige gemeente geïnstitueerd. De gemeente komt bijeen in een nieuw kerkgebouw aan de oostkant van

het dorp. In verband met de grote toeloop worden er in 1911 enkele tientallen nieuwe zitplaatsen gecreëerd en wordt er in 1925 een galerij in de kerk aangebracht. Een volgende uitbreiding vindt plaats in 1954, als het kerkgebouw twee zijvleugels krijgt. Op 7 februari 1987 leggen ds. C. Harinck en ouderling A. Maljaars de eerste steen van het huidige kerkgebouw. Bij de ingebruikneming ervan, op 23 september 1987, spreekt ds. Harinck over Jesaja 65:10: 'En Saron zal tot een schaapskooi worden en het dal van Achor tot een runderleger, voor Mijn volk dat Mij gezocht heeft'. De Saronkerk heeft 550 zitplaatsen. De geschiedenis van de gemeente is beschreven in 'Het beschermend Schild'. Het aantal belijdende leden bedraagt 401, het aantal doopleden 303.

hun ambtswerk te beginnen. Jezus Zelf zal dan al ten hemel zijn gevaren. Ze kunnen dan niet meer zoals ze gewend waren met al hun ambtelijke vragen naar Hem toegaan.

Onderwijs voor ambtsdragers

Wat een waarde hecht Jezus aan het ambtswerk. Aan het bekwaamen van Zijn toekomstige apostelen. Niet te verwoorden is welke waarde Jezus' onderwijs voor deze ambtsdragers heeft gehad. Dan behoeven we niet alleen te denken aan Petrus die in het ambt hersteld werd (Joh. 21:15-17), maar ook aan het andere onderwijs dat de discipelen van Hem kregen. Hij als de opperste Wijsheid wist welk onderwijs deze discipelen nodig hadden.

Persoonlijk onderwijs van Christus beklift, doet kracht en is onvergetelijk.

Persoonlijk onderwijs van Christus beklift, doet kracht en is onvergetelijk. Ons ambtelijk onderwijs gaat vaak het ene oor in en het andere weer uit. Ook als Hij na deze veertig dagen ten hemel is gevaren, houdt Jezus' ambtelijk werk niet op. Als Profeet gaat Christus tot op de dag van vandaag door om ons de verborgen raad en wil Gods van onze verlossing volkomen te openbaren (Zondag 12). Als Priester heeft Hij op aarde het Offer gebracht, maar door Zijn Geest zal Hij de heerlijke vruchten van dit Offer gaan

toepassen in de harten van Zijn kinderen. Hierdoor kon Paulus schrijven: 'Maar uit Hem zijt gij in Christus Jezus, Die ons geworden is wijsheid van God, en rechtvaardigheid en heiligmaking en verlossing' (1 Kor. 1:30). Ook Zijn Koninklijk ambt is niet opgehouden na Zijn hemelvaart. Op aarde bewees Hij in de storm op zee als Koning te heersen over de woedende (natuur)elementen. Maar ook nu geldt: 'Mij is gegeven alle macht in hemel en op aarde'.

Onze onmogelijkheden zijn juist Zijn mogelijkheden om te laten zien dat Hij Koning is en heerst over alle 'opgeblazenheid der zee'. Wat een genade is het om dan de roeiriemen om alle problemen zelf op te lossen binnenboord te brengen en Hem aan te lopen als de discipelen in de storm op zee: 'Heere, behoed ons, wij vergaan!'

Wat een onpeilbare liefde van de Borg door nog veertig dagen op aarde te blijven. Zichzelf te verloochenen en Zich niet te haasten naar de Olijfberg om ten hemel te varen. Zijn aanstaande hemelse heerlijkheid niet voorop te stellen. De toerusting die Zijn apostelen nodig hadden, was belangrijker. Zij zouden op aarde in Zijn Naam uitgaan. Zijn getuigen zijn in Jeruzalem, in Judéa en Samaria, ja zelfs tot aan het uiterste der aarde (vers 8).

Gelukkige ambtsdrager, gelukkige vader, moeder of onderwijzer, die zo door de hemelse Ambtsdrager onderwezen mag worden. Wat heeft aan de andere kant deze hemelse Leraar ter gerechtigheid een werk om blinden en dwazen het door Hem gegeven onderwijs in de praktijk te laten brengen. Want de duivel en het boze vlees bestrijden het Godswerk altijd om te voorkomen dat God in Christus alleen aan Zijn eer komt. ♦

Uit:
HET ABC VAN HET GELOOF
dr. A. Comrie
(uitg. De Banier, 2016).

B

BLIJVEN IN CHRISTUS

In Christus geënt

We spreken nu verder over het blijven in Christus. Daarbij kunnen we u laten zien hoe de gelovige, die als een goede rank in Christus is ingeënt, in Hem blijft, in Hem namelijk als Profeet, Priester en Koning. Ja, in Hem als in een Rotssteen, Wiens werk volkomen is (zie Deut. 32:4). In Hem als een kleed, en in Hem als de ware en goede stam. De gelovige is in Hem door Hem voortdurend in het geloof aan te grijpen, door herhaaldelijk in het geloof tot Hem uit te gaan, door Hem te loven en te prijzen. De gelovige is in Hem, door Hem lief te hebben en door standvastig bij zijn gemaakte keuze voor Hem te blijven, hoewel de wereld en de satan hem wel proberen te verleiden. De gelovige is in Hem door een bewust jagen naar heiligmaking, en door meer zaken die hiermee overeenstemmen.

Maar dit blijven in Christus heeft vooral te maken met het dragen van vruchten. Daarom zijn we van mening dat het nu het beste is om aan wat we noemden voorbij te gaan. We willen echter wel uw aandacht vragen voor enkele aspecten, namelijk hoe het geloof als een blijven in Christus functioneert ten aanzien van de heiligmaking, om daaraan op een evangelische wijze in en door Christus deel te krijgen. Het geloof dat de gelovige met Jezus Christus verenigt, laat hem steeds opnieuw ijverig bezig zijn om zich enigszins te verzekeren van zijn aandeel in Christus Jezus. ▶

► Dat geeft hem niet alleen blijdschap, maar het is vooral noodzakelijk om werkelijk de evangelische heiligmaking te kunnen beoefenen. Zolang men immers door ongelof moet tobben over zijn staat voor God, is men beslist niet goed in staat om aanhoudend door de herhaalde daad van het geloof vanuit zijn eigen onmacht naar de volheid van Christus te vluchten. Wat ik nu zeg, moet u overigens niet zo opvatten alsof twijfelende gelovigen geen ware heiligmaking kunnen hebben! O nee, maar ik zeg dit om u nadrukkelijk te wijzen op de noodzaak van geloofsverzekering.

Zonder Mij kunt gij niets doen

Het geloof als een blijven in Christus zorgt ervoor dat het geweten heel nauwgezet bezig is om te zien of er zonden zijn waarover men zich voor de grote God nog niet heeft verootmoedigd. Dat doet het geloof door zich het bloed toe te eigenen van Gods Zoon, Jezus Christus. Zijn bloed neemt immers alle zonden weg, en deze zonde in het bijzonder. De zonden van de gelovigen brengen hen weliswaar niet in eigenlijke zin onder de vloek van de schuld en de verdoemenis, omdat zij in de rechtvaardigmaking voor God daarvan volkomen verlost zijn. Maar de dagelijkse zonden maken dat zij toch schuldig staan, waardoor zij Gods Vaderlijke straf moeten dragen. Ja, deze zonden brengen een geestelijke duisternis en vervreemding van God met zich mee. Zij missen dan de vrijmoedigheid tegenover God, gaan bezwaard onder een schuldig geweten, en ervaren een stilstand in het geestelijk leven. Daarom moet hun ziel door een daadwerkelijk aannemen van Jezus gerustgesteld worden vóórdát zij in de heiligmaking wat vorderingen kunnen maken.

Het geloof als het blijven in Christus wil er voortdurend en ten volle van overtuigd zijn dat men vanuit zichzelf totaal blind is en geneigd om in alles wat men doet van God af te wijken. Dat besef is nodig om in evangelische heiligmaking toe te nemen.

► wordt vervolgd

De Geest der waarheid

Verborgen voor de wereld

ds. G.W.S. Mulder, Ridderkerk

Namelijk den Geest der waarheid, Welken de wereld niet kan ontvangen, want zij ziet hem niet en kent hem niet...

Johannes 14:17a

Hemelvaartsdag is de kroningsdag van de Heere Jezus. Het is een dag van Goddelijke eer en heerlijkheid. De Heere troost Zijn Kerk omdat zij nu de lichamelijke tegenwoordigheid van Hem moet missen. Hij schenkt haar de belofte van de Heilige Geest. Zo luidt Pinksteren voor de Kerk een nieuwe bedeling in. Wat zegt deze nieuwe bedeling over de wereld?

Bij Pinksteren denken we aan de verkondiging van het Evangelie over de gehele wereld. Het verschil tussen Jood en heiden valt weg. Dit is waar. Daarom moet het Woord worden gebracht. Het zal ook vrucht dragen, maar dat is niet vanzelfsprekend. Ook na Pinksteren zit de wereld niet op het Woord te wachten. Uit deze tekst blijkt dat ze de Heilige Geest zelfs niet kan ontvangen.

Weet u hoe dit komt? De diepe oorzaak hiervan is de bedorvenheid van de menselijke ziel. Vanwege de zonde begrijpt de natuurlijke mens niet 'de dingen, die des Geestes Gods zijn' (1 Kor. 2:14). Wij mensen missen onderscheidingsgave. Daarom zijn de dingen van de Heilige Geest voor ons als dwaasheid.

Als trouwe kerkgangers zouden

we nu kunnen denken dat dit voor ons wel meevalt. Wij horen immers niet bij de wereld? Matthew Henry waarschuwt ons: 'Waar de geest der wereld opgang maakt, wordt de Geest van God buitengesloten'.

God alleen is waarachtig

De Heere Jezus legt deze diepe kloof heel praktisch uit. Let daarbij op de naam die Hij in Johannes 14 vers 17 gebruikt: Geest der waarheid. Uit deze Naam blijkt dat de waarheid alleen van God komt. De weerstand van de mensen houdt dus hiermee verband.

Wij bevinden ons in het domein van de slang. Is de duivel niet vader der leugenen genoemd? Calvijn zegt bij deze tekst dat ons verstand door ijdelheid en leugen bevangen is, zolang

wij niet innerlijk door de Heilige Geest onderwezen zijn. De wereld kan de Heilige Geest niet ontvangen omdat ze vreemd en vijandig is van de waarheid.

Hier klinkt dus voor ons een belangrijke waarschuwing door. Met ons burgerschap van de wereld verkeren we in ernstig gevaar. Als wij het waarheidsbegrip van de wereld hanteren, kunnen we de Heilige Geest niet ontvangen. Dan deelt u niet in de zegen van Pinksteren, maar staat u die in de weg.

Inderdaad, zult u zeggen, zo is het geestelijk met de mens gesteld. En wel zo dat ons dagelijks leven er geheel door getekend wordt. Zo was het al in de eerste eeuw na Christus. Paulus schrijft in 1 Korinthe 1 dat zijn prediking tegengesteld is aan de wijsheid van de wereld. De prediking van het kruis is een ergernis voor de wijze Grieken. Maar laat de wereld het een dwaasheid noemen. Door zulke prediking maakt God zalig die geloven. Zo gaat hij de wijzen van de eeuw en de onderzoekers van de wereld voorbij, en toont de HEERE dat Hij het dwaze van de mensen heeft uitverkoren. Want het dwaze van God is wijzer dan de mensen.

Waarheid als norm

In Romeinen 1 maakt Paulus dit op een andere manier concreet. De waarheid van God heeft ook alles te maken met normen en waarden. Concreet noemt Paulus het bedrijven van seksualiteit tussen mensen van hetzelfde geslacht. Maar dit staat niet op zichzelf. Het is het gevolg van een veel dieper en breder verschijnsel. Het komt doordat de mensen het schepsel eren boven de Schepper. Als dat gebeurt, raken normen en waarden in verval en geeft God de mens over tot ontarding.

Dit is onze leefwereld ten voeten uit. Onderworpenheid past helemaal

niet in het denkschema van deze tijd. Denk aan het inclusieve denken op het gebied van man en vrouw. Hoe vullen wij onderdanigheid in als het gaat over onze man-vrouw verhoudingen? Wat laten wij zien als het hierover gaat?

Het wijst ons ook aan in ons denken over de schepping. Onderwerpen we ons aan het Bijbelse uitgangspunt van de zesdaagse schepping? Doorzien we de discussies over leefomgeving en duurzaamheid? Het is te vrezen dat het schepsel in al deze opzichten een veel grotere plaats krijgt dan de Schepper. En hoe noemt Paulus dit alles? Dan veranderen we de waarheid van God in de leugen (Rom. 1:25).

Ervaren van de waarheid

Deze wereld kan de Geest der waarheid niet ontvangen. Want zij ziet Hem niet en zij kent Hem niet. Ze verwerpt Gods waarheid niet alleen als norm. De verklaarders wijzen er ook op dat in Johannes 14 vers 17 werkwoorden worden gebruikt als 'zien', 'kennen', 'bij ulieden blijven' en 'in u zijn'. Deze woorden zien op

ervaring. 'De beste kennis van de Heilige Geest is die welke door ervaring verkregen wordt' (Henry). 'De woorden van Christus tonen dat het menselijk verstand niets van de Heilige Geest begrijpen kan, maar dat Hij gekend wordt alleen door de ervaring des geloofs' (Calvijn).

In onze tijd willen de mensen alles voelen en beleven. Maar ook wat dat betreft sluit de moderne mens zich ervoor af om de Heilige Geest te leren kennen. Wijzen we de Bijbel aan als Gods norm voor ons leven, dan is de reactie: 'Maar dat voel ik anders'. Vertellen we hoe de kennis van de Heilige Geest gevoeld wordt in het hart, dan wil de mens eerst een bewijs dat God wel bestaat. Zo zien we het in de praktijk: het hart van de mens is hermetisch gesloten voor de Heilige Geest.

Vrijmoedig uitdragen

Het is straks Pinksteren. Hoe groot is het voorrecht dat we mogen horen van de uitstorting van de Heilige Geest. Het is een onuitsprekelijke zegen te mogen merken dat en hoe de Heilige Geest werkt. Zorg dat u niet van de waarheid losweekt. Ga niet weg uit de kerk. Maar beproef de geesten of ze uit God zijn en verlaat de zonde. Zoek de Heere te leren kennen. Alleen door het zaligmakende werk van Zijn Geest zult u werkelijk leven.

Maar heeft het wel zin deze boodschap te laten horen in een wereld die zo vijandig is tegenover God? Zeker, want de HEERE heeft het Zelf beloofd: 'Niet door kracht noch door geweld, maar door Mijn Geest zal het geschieden' (Zach. 4:6). Pinksteren is een wonder, ook vandaag. ♦

De Geest der waarheid

Gekend door de Zijnen

ds. J. Beens, Scherpenzeel

... maar gij kent Hem, want Hij blijft bij ulieden en zal in u zijn'.

Johannes 14:17b

Er is tweeërlei soort van mensen. Paulus spreekt in 1 Korinthe 2 vers 14 over de natuurlijke mens en de geestelijke mens: 'Maar de natuurlijke mens (de wereld in dit vers, JB) begrijpt niet de dingen die des Geestes Gods zijn; want zij zijn hem dwaasheid, en hij kan ze niet verstaan, omdat zij geestelijk onderscheiden worden'.

Christus heeft Zijn discipelen de Heilige Geest beloofd. Hij noemt Hem de Trooster, de Geest der waarheid. De andere Trooster, omdat Hijzelf heen gaat naar het huis Zijns Vaders, om hen daar een plaats te bereiden. De discipelen moesten leren leven door het geloof. De wereld spreekt soms wel over geloven, maar zij kent het ware geloof niet, het geloof dat geschonken wordt in de wedergeboorte, dat de Heere oefent door Zijn Geest in het hart van de ware gelovigen.

Christus wilde dat geloof in de harten van Zijn discipelen ook oefenen, want Hij had gezegd dat de Trooster, de Heilige Geest, hen alles zou leren en hen indachtig zou maken alles wat Hij hen gezegd had. Wanneer Hij dan niet meer bij hen zou zijn op aarde, zou Hij hen door de Geest van Christus onderwijzen. Naar Zijn Godheid, majesteit, genade en Geest wijkt Hij immers nimmermeer van Zijn Kerk. Hij is bij Zijn Kerk. Hij zal hen geen wezen laten.

Zonde en schuld

Kent u de werkingen van de Heilige Geest in uw hart? Als er staat 'Maar gij kent Hem...', dan gaat het over de Heilige Geest, Die de Zijnen kennen. Als God in uw hart gaat werken, zijn daar de werkingen van de Heilige Geest. Dan gaat de Heilige Geest u overtuigen van uw zonde en schuld: Ik heb gedaan dat kwaad was in Uw oog. Dan gaat de Heilige Geest u overtuigen van Gods gerechtigheid, die de zonden straffen moet met tijdelijke en eeuwige straffen. Want God wil dat aan Zijn gerechtigheid genoeg geschiede.

Christus alleen heeft aan die gerechtigheid voldaan. Dan gaat de Heilige Geest u overtuigen van het oordeel dat volgt op de zonde, het eeuwige oordeel, waardoor u mag leren in uw hart dat er Eén is Die voor die zonde en schuld wilde betalen. Bent u al ingeleid in die waarheid door de Geest der waarheid? Is er al een werk Gods in uw hart?

Met Pinksteren staan we stil bij het

werk van de Heilige Geest. Het werk van de Heilige Geest is heel ontdekkend en veroordelend van aard. Uit u immers geen vrucht meer in der eeuwigheid. Hoe zullen zij dan toch voor Hem mogen leven, Hem dienen? Is dat uw vraag? Bent u zondaar voor God geworden door de werkingen van de Heilige Geest? Hij gaat deze weg met u om u te brengen aan de voeten van de Middelaar, Christus. Christus had gezegd dat de Heilige Geest Hem zou verheerlijken. Dat doet Hij dan ook door in de harten van die schuldverslagen zielen te wonen om hen Christus en al Zijn weldaden deelachtig te maken, hen te troosten en bij hen eeuwig te blijven.

Troost en zaligheid

Deze inwoning van de Heilige Geest, waarin Hij hen dus meer en meer van Christus' verdienste verzekert tot Gods eer en tot hun eigen troost en zaligheid, noemen we ook wel 'de verzegeling des Geestes'. Er is onderscheid tussen de werkingen van de Heilige Geest en de Persoon van de Heilige Geest. Jezus zegt hier tegen Zijn discipelen dat zij de Geest der waarheid, dat is dus ten diepste de Persoon van de Heilige Geest, zullen kennen, dat Hij bij hen zal blijven, en in hen zal zijn. In hun harten dus! Zij hadden deze inwoning van de Heilige Geest ook nodig om als apostel te dienen in Zijn kracht, om Zijn getuige te zijn, om in Zijn Naam vele tekenen en wonderen te verrichten onder het volk. De Heilige Geest Die als eerste werkt in het hart van de mens, maar ook als laatste gekend

**Hij is bij
Zijn Kerk.
Hij zal hen geen
wezen laten.**

Pinksteren

Wijlen ds. G.H. Kersten

▶ Christus heeft Zijn discipelen de Heilige Geest beloofd. Hij noemt Hem de Trooster, de Geest der waarheid.

En er geschiedde haastelijk uit den hemel een geluid, gelijk als van een geweldigen gedreven wind, en vervulde het gehele huis waar zij zaten.

Handelingen 2:2

wordt als Persoon in het hart van een zondaar, wil in hun hart zijn om hen te verzekeren van hetgeen zij in Christus mogen hebben.

Paulus spreekt dan van de Heilige Geest der belofte als het onderpand van de volle genieting der verlossing, dat is de vergeving der zonden, de aanneming tot kinderen en de eeuwige erfenis. Wat is het een rijke zegen en tot diepe troost als Gods kinderen mogen weten dat God de Vader hen verordineerd heeft tot aanneming tot kinderen, door Jezus Christus in Zichzelf (dat is tot Zijn eer), naar het welbehagen van Zijn wil.

Zijn wegen leren

Staat u naar die zekerheid? Dat wil Gods Geest al de Zijnen leren, hen ook steeds weer indachtig maken (Joh. 14:26). Wat heeft Christus tot u gesproken? De discipelen mochten de boodschap van deze tekst uit Zijn mond horen: 'Maar gij kent Hem, want Hij blijft bij ulieden en zal in u zijn. Of kent u Zijn woorden niet? Leeft u zonder God en buiten Christus? Wat is dan de Geest der ontdekking nodig, dan bent u nog een natuurlijk mens en mist u de krachtige Pinksterwerking. Wie Hem need'rig valt te voet, zal van Hem Zijn wegen leren. ♦

De Heere Jezus leeft en Zijn volk is met Hem gezet in de hemel. Maar wat de uitverkorenen in Christus, hun representerend Hoofd, deelachtig zijn, dat moet hun dadelijk worden toegepast. De deuren van hun gevangenis moeten worden ontsloten. Uit de staat hunner ellende moeten zij niet alleen rechterlijk, in hun Heere en Hoofd, maar ook daadwerkelijk worden verlost. Ook zij zijn kinderen des toorns van nature; ook zij betreden de weg des verderfs; ook zij weigeren tot Christus te komen en in Zijn Naam het leven te hebben; ook zij zijn dood door de misdaden en zonden. Een wonder Gods moet aan hen worden verheerlijkt. Het leven van Christus moet hen opwekken uit de staat des doods. De verworven zaligheid moet hun worden toegepast.

Die toepassing is het werk van de Heilige Geest. God Drie-enig wordt verheerlijkt in de zaligheid van Zijn uitverkorenen. Het is des Vaders welbehagen hun het Koninkrijk te geven. Die hen tevoren verordineerd heeft, door Jezus Christus in Wie zij de verlossing hebben door Zijn bloed, namelijk de vergeving der misdaden naar de rijkdom Zijner genade. En de Heilige Geest neemt het uit de volheid van Christus om de met Christus' bloed gekochten de zaligheid deelachtig te maken. Bij Zijn heengaan van de aarde heeft de Heere Jezus de Heilige Geest toegezegd en beloofd: 'En Ik zal de Vader bidden, en Hij zal u een andere Trooster geven, opdat Hij bij u blijve in der eeuwigheid;

namelijk de Geest der waarheid, Welke de wereld niet kan ontvangen, want zij ziet Hem niet en kent Hem niet; maar gij kent Hem, want Hij blijft bij ulieden en zal in u zijn. Ik zal u geen wezen laten; Ik kom weder tot u'.

Die belofte is vervuld op het Pinksterfeest. Eenmaal op de Pinksterdag te Jeruzalem is de Heilige Geest als de derde Persoon van het volzalig, Goddelijk Wezen nedergekomen, slechts éénmaal. Wij herdenken het ontzaglijke feit dat eens geschied is.

Zie, dat is het Pinksterwonder: God de Heilige Geest kwam neer om te wonen in het hart van verloren zondaren. Dat wonder roept de ruimte uit van de zaligheid in het bloed van Christus. Wie zal het ooit bevatten?

O, dat wij het uitroepen dat arme zondaren verkoren zijn, opdat de Heere in hen wone. Geen zondaar is te slecht; geen hart te onrein. Verdeelde tongen werden gezien op de discipelen. Tot alle volken en geslachten op de aardbodem zal het Evangelie klinken, en uit alle taal en volk en geslacht en natie zal de Heere de Zijnen trekken. Niemand is te slecht, niemand te zwart. Dit Pinksterfeest mocht ons worden de dag der zaligheid. Ook wij mochten onze knieën leren buigen voor God en onze Rechter om genade bidden. Daartoe bereide ons meer en meer des Heeren Geest, totdat de dag der eeuwige verlossing ons in volmaakte heerlijkheid zal doen ingaan en de Heere zal zijn alles en in allen. ♦

Het bedroeven van de Heilige Geest

ds. G.J. van Aalst, Nieuw-Beijerland

Het is goed om ons rond Pinksteren te bezinnen op de Persoon en het werk van de Geest der waarheid.

Van deze Heilige Geest wordt zo rijk beleden dat Hij 'Heere is en levend maakt, Die van de Vader en de Zoon uitgaat, Die tezamen met de Vader en de Zoon aanbeden en verheerlijkt wordt, Die gesproken heeft door de profeten' (Geloofsbelijdenis van Athanasius). We kunnen ook zondigen tegen de Heilige Geest. De Schrift leert ons het vreselijk, onvergeeflijk lasteren van de Geest en het tegenstaan van de algemene werkingen van de Geest. Nu vraagt het bedroeven van de Geest onze aandacht.

De Schrift

We lezen eerst de Schrift hierover: 'En bedroeft de Heilige Geest Gods niet, door Welken gij verzegeld zijt tot de dag der verlossing' (Ef. 4:30). Het gaat hier duidelijk over Gods kinderen, die het werk van de Geest kennen en het stempel van de Geest dragen. Zonder dat kan er dus geen sprake zijn van dit 'bedroeven'. Dat maakt ook de worsteling uit, want als dit kindschap wordt bestreden zal de vrees voor het bedroeven niet levend zijn. Met alle gevolgen van dien! Daarom horen we misschien ook zo weinig over dit bedroeven in het leven van Gods kinderen. Met name de uitdrukking 'verzegeld zijn' kan veroorzaken dat het kwaad van het bedroeven ver weg wordt geschoven.

Het tekstverband

Kanttekeningnummer 59 bij Efeze 4 vers 30 omschrijft 'bedroeven' als volgt: 'waardoor Gods kind als door het opgedrukte zegel van Gods evenbeeld van de ongelovigen onderscheiden, en van de toekomstige zaligheid wordt verzekerd'.

De Bijbel *met uitleg* neemt terecht de verzen 30 tot en met 32 samen en omschrijft dit met: Paulus komt terug op het grote voorrecht, waarover hij in Efeze 4 vers 13 schreef: 'Christenen hebben de Heilige Geest ontvangen. De Geest geeft dat ze zeker mogen zijn van de uiteindelijke verlossing. Laten ze daarom voorkomen dat ze door een slordig en zondig leven (vers 31) deze heiligende Geest verdriet doen. Daarom volgt nog één keer de oproep om evenals Christus in onderlinge liefde, vergevingsgezindheid en vrede te leven'.

Dit geeft een goed beeld van het tekstverband.

Treffende kanttekening

Hiermee komt overeen hoe kanttekeningnummer 57 dit 'bedroeven' treffend omschrijft. Samenvattend lezen we daar: Hier wordt gebruik gemaakt van beeldspraak, ontleend aan Jesaja 63 vers 10, waar staat: 'Ze zijn wederspanning geworden, ze hebben Zijn Heilige Geest smarten aangedaan...'. Dit houdt in dat de

Heilige Geest, Die in de nieuwgeborenen kinderen woont, door dergelijke zonden, waarvan Hij een afkeer heeft, Zijn vriendelijke werking in hen verduistert en in plaats van Zijn liefde Zijn gramschap laat voelen. Het is te vergelijken met een vader, die laat merken dat hij bedroefd is, wanneer zijn kinderen nota bene direct onder zijn ogen kwaad doen. En in plaats van vriendelijk, toornig tegen hen is. Hoewel hij dat niet graag doet, moet hij toch straffen'.

Als het goed is, zal het hart van Gods kind hierover verdrietig zijn. Ook wordt dan de kinderlijke vrijmoedigheid en vastigheid gemist. Zondigen, terwijl de Geest zo dichtbij is, blijft niet zonder merkbare gevolgen.

Praktische voorbeelden

Om welke zonden gaat het dan zoal? De Heilige Geest heeft woning in het hart gemaakt. Nu wordt door handel en wandel, door inblijvende en uitgaande daden de Geest bedroefd. Door het ongelof te koesteren of te voeden, door verachtering in kennis en genade, door wereldsgezindheid, door nalatigheid ten opzichte van de genademiddelen, door toegeven aan de inklevende verdorvenheid, door de geestelijke strijd moe te worden, door het niet beoefenen van de gemeenschap der heiligen, door het niet gewillig gebruiken van gaven en talenten, door het niet gericht zijn op Gods eer en het heil van de naaste, door opstand tegen God als Hij leidt in diepe of smartelijke wegen, door nalatigheid in het gebed, door het liefhebben van de wereld, van de grootsheid des levens, van de welvaart, van de begeerlijkheid der ogen of het toegeven aan de lusten van ons vlees.

In dit alles zal Gods kind de zonde doen tegen zijn geweten en overtuiging in. Terwijl de Geest zo dichtbij is! Dit zal de zondaar duur komen te staan. Menigeen die klaagt over een kwijnend geestelijk leven, over het missen van geloofsvrijmoedigheid, innerlijke vrede en blijdschap, kan in het bedroeven van de Geest de oorzaak vinden.

Dit mag wel een zaak van ernstig zelfonderzoek zijn. Want het luistert zo nauw. ♦

Sporen van heidendom

ds. W. Silfhout, Veenendaal

Volgens de emeritus-hoogleraar volkskunst en volkscultuur aan de Universiteit van Gent, prof. Marcel De Cleene, hebben veel elementen van de hedendaagse christelijke feestdagen hun oorsprong in het heidendom.

Hij schreef daar een boek over: "Heidens! Volksgebruiken vandaag met sporen van voorchristelijke feestdagen". Volgens De Cleene stond in de religieuze beleving van de heidense mens de natuur centraal. De kerk wilde volgens hem 'zoveel mogelijk heidense feesten uitroeien en verpakte deze in de loop der eeuwen in een christelijk kleedje'.

Vooraf in de rooms-katholieke feestdagen kwam hij veel heidense elementen tegen. Een bekend voorbeeld is carnaval, waarschijnlijk een overblijfsel van een oud heidens voorjaarsfeest. Prof. De Cleene geeft toe dat niet bewezen kan worden dat alle christelijke tradities een heidense oorsprong hebben. Maar niet alleen in de rooms-katholieke feestdagen komen we heidense elementen tegen, ook in algemeen christelijke feestdagen als Kerst en Pasen. De Reformatie heeft er in dit opzicht voor gezorgd dat veel rituelen als onnodige ballast werden verwijderd. De Belgische hoogleraar is van mening dat daarmee soms met het kind het badwater werd weggegooid en dat mensen daarom zoeken naar nieuwe rituelen. Hij kan dat goed begrijpen.

Rituelen

Rituelen zijn op zichzelf niet verkeerd. Integendeel, ze zijn nuttig en nodig om bepaalde zaken in het kerkelijke leven in goede orde te laten verlopen. Rituelen zijn herkenbaar, geven houvast en structuur aan. Door het ritueel wordt de daarmee verbonden handeling duidelijk zichtbaar. Zo ken-

► Tijdens de Joodse Sedermaaltijd vertelt het hoofd van het gezin over de uittocht uit Egypte.

nen we de rituelen bij de bediening van de Heilige Doop en van het Heilig Avondmaal. Ook bij andere kerkelijke ceremoniën worden rituele handelingen verricht.

Die rituelen staan niet op zichzelf, maar dienen om des te meer de essentie van de kerkelijke handeling te benadrukken. Bij het ritueel van de doop staat het ondergaan in het water symbool voor sterven (ondergaan in het water) en leven (opkomen uit het water). Bij de besprenging met het water is de betekenis hetzelfde. Een ander Bijbels ritueel is het Avondmaal: het drinken van wijn en het eten van brood. De wijn symboliseert het allesreinigende bloed van Jezus, en het brood Zijn verbroken lichaam. Dit zijn voluit Bijbelse rituelen, zichtbare tekenen van Gods genade in de Zoon van Zijn liefde tot onderwijzen van Zijn Kerk en tot versterking van het geloof. We zouden ze niet graag missen.

Bij de Joden gaat het vieren van Pasen gepaard met allerlei rituelen. Daarvoor is zelfs een aparte en uitvoerige liturgie vastgesteld. Eén van de elementen daarin is dat tijdens de zogenaamde Sedermaaltijd op verzoek van een van de kinderen het hoofd van het gezin vertelt van de uittocht uit Egypte, opdat ook het nageslacht zal weten van de wonderen des Heeren. Een heel zinvol en navolgenswaardig onderdeel van het ritueel.

Heidense elementen

De viering van het Paasfeest kent van oorsprong ook heidense elementen. Het Engelse woord voor Pasen is: 'Easter', terwijl men in Duitsland zegt: 'Ostern'. Deze namen zijn bijna letterlijk afgeleid van de heidense godin van de dageraad en van de lente: Eostre of Ōstara.

Ōstara is een godin van het lenteseizoen. Zij symboliseert de overwinning van het licht en het aanbreken van de vruchtbare periode: de lente. Haar naam slaat dan ook op het Oosten, de richting waar het licht, de zon vandaan komt. Ōstara is de godin van de stralende morgen, het stijgende licht, en ze is een blijmoedige en heilzame verschijning.

We kunnen ook denken aan de nog wel hier en daar bestaande gewoonte om met Pasen paasbrood te bakken of paaseieren te eten.

Om de wonderen van de Allerhoogste, daar moet het bij het vieren van de christelijke feesten om gaan. Niet om allerlei rituelen waardoor een mens gevoelig gaande gemaakt kan worden, maar om wat de Heere ons daardoor te zeggen heeft. Dat vind je niet in de natuur, die voor sommige milieuactivisten religieuze trekken krijgt. Dat vind je wel in de Bijbel als het Woord van God.

Prof. De Cleene sluit met zijn woorden aan bij artikel 2 van de Nederlandse Geloofsbelijdenis dat handelt over de middelen waardoor God gekend wordt, als hij zegt: 'De natuur is geen godsdienst, maar ze is wel een hulpmiddel om je te verwonderen. Als je je verdiept in de natuur, merk je dat het één groot mysterie is.' ♦

De echo van uw stem in Europa

Peter Schalk, fractievoorzitter SGP Eerste Kamer

Je zult er maar staan! Alleen, als enige SGP-er tussen 720 Europarlementariërs. Althans, als onze achterban massaal gaat stemmen op 6 juni. Dan kan het gebeuren dat Bert-Jan Ruissen daar staat, als de echo van uw stem!

Je zult er maar staan. Spreektijd maximaal twee minuten, meestal maar één minuut. In die korte tijd moet je boodschap klinken. Dan is de volgende alweer aan de beurt. Een paar woorden maar. Cruciale woorden! Wat heeft dat voor zin? Wordt Ruissens stem gehoord? Heeft het zin om op hem te gaan stemmen, straks op 6 juni? Misschien is het maar het beste om eens een paar van die korte teksten van Bert-Jan Ruissen te memoreren, hieronder cursief weergegeven. Soms gaat het over thema's die vooral praktisch van aard zijn.

Over de wolf:

'Je ziet nu dat het kraakt en piept. In het landelijk gebied is de overlast zo groot dat we hebben gezegd dat er meer ruimte moet komen voor de regio's om de beschermingsstatus te verlagen, zodat landen en regio's zelf kunnen ingrijpen.'

De wolf is zo maar een praktisch thema, maar wel van groot belang voor het landelijk gebied, waar soms een slachting wordt aangericht in een kudde schapen. Maar niet alleen dieren worden opgejaagd. Ook mensen worden vervolgd.

Over vervolgde christenen:

'De EU is veel te stil als het aankomt op vervolgde christenen. Wereldwijd ondervinden 365 miljoen christenen discriminatie, geweld of vervolging

wegens hun geloof, heeft Open Doors berekend. Dat vraagt om actie. Vrijheid van geloof is een mensenrecht. De vervolgde gelovigen verdienen onze steun, in de hele wereld.'

Juist die aantallen maken je helemaal stil. Daarom is het wel van belang om zorgvuldig te praten over mensen die op de vlucht zijn, of een betere toekomst zoeken om economische redenen. En die Europa binnenstromen, en ook in ons land aankomen.

Over migratie:

'Op papier ziet het er aardig uit. Maar het komt aan op de uitwerking. Als je de instroom wilt beperken, dan heb je Europa heel hard nodig. En we moeten er ook voor zorgen dat die

mensensmokkel in de kiem wordt gesmoord!'

Wijze woorden, die ons meteen doen denken aan vormen van mensenhandel. In Europa gaat het ook over de mogelijkheden en over de verkeerde uitwassen van het 'nemen' van kinderen, en de gevolgen daarvan.

Over draagmoederschap:

'In onder meer Oekraïne breidt deze commerciële markt zich in rap tempo uit en ook Thailand zet de deur wagenwijd open. De EU moet daarom met spoed haar rol pakken in deze grensoverschrijdende vorm van mensenhandel!'

En als het dan toch gaat over de bescherming van kinderen in geval van draagmoederschap, dan denken we natuurlijk ook meteen aan de kinderen die volgens sommigen helemaal niet geboren mogen worden.

Over abortus:

'Op dit moment wordt er onderhandeld over een Europese richtlijn ter bestrijding van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld, maar er zit een kwalijke bepaling in dit pakket, namelijk een voorstel om het verhinderen of het proberen te verhinderen van een abortus ook te kwalificeren als een misdrijf. Ik noem dat echt onbarmhartig. In plaats van zorg te bieden gaan we een uitgestrekte hand verbieden. Wat hier voorligt is een heilloze weg.'

Zo kunnen we nog wel even doorgaan. Over van alles en nog wat heeft Bert-Jan Ruissen een gefundeerde mening. Samen met zijn medewerkers zorgt hij voor een speciaal geluid in het Europese parlement, en wel een Bijbels geluid. Wordt dat ook gehoord na de verkiezingen van 6 juni?

Dan komt het aan op uw stem! Want, je zult er maar staan. Alleen, in dat Europese parlement, tegenover honderden parlementariërs. Met enkele woorden. Cruciale woorden! Zo mogelijk ook Bijbelse woorden. Die klinken, ook in Brussel en in Straatsburg. Daar klinkt de echo van uw stem! ♦

► wordt vervolgd

De Bijbelse oorsprong

ds. G.W.S. Mulder, Ridderkerk

Deze artikelenserie gaat over de zeven werken van barmhartigheid. Wat wordt hiermee bedoeld? De uitdrukking zegt het al. Deze werken worden gedaan met een brandend hart. Dat verklaart deze werken. Het zijn liefdewerken. Dit thema heeft allerlei raakvlakken. Goed om eens bij stil te staan.

In dit artikel beginnen we met een Bijbelse verkenning van het onderwerp. In het tweede artikel belichten we de historische achtergrond ervan. Vervolgens verkennen we hoe de Rooms-katholieke traditie de geestelijke kant ervan heeft gezien. In het vierde (en laatste) artikel besluiten we met een toespitsing naar vandaag. Bij de artikelen worden de zeven werken achtereenvolgens kort vanuit de Bijbel belicht.

Geloof in Christus' krachten

De benaming 'zeven werken van barmhartigheid' is verbonden aan de middeleeuwse kerktraditie. De werken zelf zijn ontleend aan de Bijbel. De Heere Jezus omschrijft in Mattheüs 25:35 en 36 het gedrag van hen die binnen mogen komen in Gods Koninkrijk. 'Want Ik ben hongerig geweest en gij hebt Mij te eten gegeven; Ik ben dorstig geweest en gij hebt Mij te drinken gegeven; Ik was een vreemdeling en gij hebt Mij geherbergd. Ik was naakt en gij hebt Mij gekleed; Ik ben

krank geweest en gij hebt Mij bezocht; Ik was in de gevangenis en gij zijt tot Mij gekomen'. Het zevende werk, de doden begraven, is door de kerk toegevoegd. Daarover meer in het volgende artikel.

De werken zijn dus genoemd door de Heere Jezus. Let erop dat hierbij geen opdracht tot daden klonk. Jezus tekende juist het einde van het leven, als de vruchten van het leven worden ingezameld. Hij wees daarbij op de heilige rechterstoel. Hij benoemde nadrukkelijk dat de ware christenen zichzelf die vruchten niet waardig keuren. Hoe duidelijk staat dit alles in het teken van Goddelijke genade. Zo alleen worden de vruchten voortgebracht, zo alleen worden ze beloond.

In dit licht staat de opdracht. 'Brenge dan vruchten voort der bekering waardig' (Matth. 3:8). Zijn we niet geschapen om God lief te hebben boven alles en onze naaste als onszelf? Laat dit dan mogen blijken in de daden van

ons leven. De HEERE heeft er recht op. Hij is het zo waard om te worden gediend. Zijn dienst is een liefdedienst. Zondedienst is giftig en stelt eeuwig teleur. Keert u zich daarvan af. De Heere doet Zijn goedheid ervaren aan ieder die Hem dient. Woorden en daden die voortkomen uit oprechte afhankelijkheid van Hem, verspreiden een hemelse geur.

Nadruk op de vruchten

Kijk eens naar de fruitboom. Het gaat niet om de bladeren, maar om de vrucht. Dit is een belangrijke levensles. Het bladerpak van uw uiterlijke leven kan er prachtig uitzien. Een oprecht christen wordt echter niet herkend aan zijn buitenkant, maar aan zijn levensvrucht. De Heere Jezus vervloekte de boom die alleen maar bladeren had. 'Uit u worde geen vrucht meer in der eeuwigheid' (Matth. 21:19). Zo moet ook loze werkheiligheid ernstig worden veroordeeld. Goede vruchten zeggen niet dat wij betere mensen zijn of worden. 'Goed doet geen nut ten dage der verbolgenheid, maar de gerechtigheid redt van den dood' (Spr. 11:4). Iedere keer moeten Gods kinderen het weer ontdekken. Hun beste werken zijn nog met zonde bevuurd (Heidelbergse Catechismus, Zondag 24).

Vrucht dragen kan alleen door wederbarende genade, in geloofsvereniging met Christus. In Adam is de dood, het leven is alleen in Hem. Daarom: 'Hij moet wassen, maar ik minder worden' (Joh. 3:30). Wil een mens vrucht dragen, dan zal zijn hoogmoedige en zondebeluste ik moeten sterven. Zo maakt Christus het waar: 'Ik zal hem zijn als een groenende dennenboom; uw vrucht is uit Mij gevonden' (Hos. 14:9). ♦

► wordt vervolgd

► '... en gij hebt Mij te eten gegeven'.

Werk 1: De hungerigen eten geven

'Ik ben jong geweest, ook ben ik oud geworden, maar heb niet gezien den rechtvaardige verlaten, noch zijn zaad, zoekende brood' (Ps. 37:25). Praktische uitredingen zijn krachtige voorbeelden van Gods zorg. Verhalen die we daarover horen, spreken ons aan. Wij leven in grote welvaart. Daardoor zouden we denken dat we deze wonderlijke macht minder nodig hebben. Maar de Heere bevestigt dit woord van David tot op de dag van vandaag. De vraag is niet of de HEERE zorgt. Wel of christenen doen wat de Heere van hen vraagt. Hoeveel hungerigen hebt u te eten gegeven?

Pinksteren en de prediking

Tot aan Pinksteren werd de Heilige Geest aan enkele personen tijdelijk voor een bepaald doel geschonken. Nu daalt Hij op alle leden van de gemeente neer en blijft nu 'in-hen'.

Deze inwoning geeft aan de gemeente een zelfstandig bestaan, niet langer nationaal, maar universeel van aard. God woont nu niet meer in de tempel op Sion, maar in de gemeente, die op diezelfde dag zendings- en wereldkerk wordt. Dat gaat gepaard met allerlei buitengewone gaven en krachten. Beslissend daarin is dat de discipelen ten nauwste aan Christus en op die manier aan elkaar werden verbonden. De Geest is wel een onderscheiden Persoon, maar is toch één in wezen met de Vader en de Zoon. Daarom kan Hij de gelovigen ten volle in hun gemeenschap opnemen en al hun weldaden deelachtig maken:

- Hij lijft in in Christus
- Hij verzoent
- Hij maakt vrij van de wet

- Hij geeft vrede met God
- Hij schenkt leven in de vrede Gods
- Hij verzekert van het kindschap
- Hij begint een nieuw leven en een heilige wandel
- Hij verbindt de gelovigen tot één lichaam.

In en door de Geest komt Christus Zelf tot de Zijnen. Omgekeerd zijn door die Geest de gelovigen in Christus: ze leven, denken, handelen in Hem. Ze krijgen deel aan Zijn weldaden: wijsheid, rechtvaardigheid, heiligheid, verlossing.

Dat de Geest ten nauwste verbindt aan Christus en de bevrediging van de Vader blijkt uit de Pinksterrede van Petrus. Christus doet een nieuwe bedeling aanbreken. De erfgenaam van de belofte is niet langer onmondig, gesteld onder de wet. Integendeel, nu is hij een mondig verklaard kind, dat 'Abba Vader' mag zeggen. Het is waar dat de Geest op de Pinksterdag aan de gemeente geen kroon bracht, maar een kruis. Maar Christus is met haar, en nu ook in haar door Zijn Geest.

Hoofdmomenten voor de prediking

1. Schenk inzicht in de bedeling van de Geest onder het Oude en het Nieuwe Testament.
2. Trek bij de prediking over het Oude Testament de lijnen door, zodat de ontplooiing van de openbaring zichtbaar wordt. Bij de prediking over het Nieuwe Testament moet juist het eschatologisch perspectief

(Christus komt eens terug) tot zijn recht komen.

3. Om Pinksteren tot zijn recht te laten komen, besteden we aandacht aan de hoogtepunten van de openbaring onder het Oude Testament, en aan Christus als de Gezalfde van de Vader, met alles wat dit inhoudt voor Geestesbezit en Geestesbediening.
4. Met Pinksteren verandert het 'bij-hen' van de Geest in het 'in-hen'. Nog steeds kan de wereld de Geest niet ontvangen. Wel werkt de Geest via de Kerk in de wereld.
5. De opstanding eindigt *objectief* de oude bediening. Dienstbaarheid verandert in vrijheid.
6. De hemelvaart verplaatst het Hoofd van de Kerk van de aarde naar de hemel en daarmee ook het leven van de Kerk. Daar bidt Christus om een andere Trooster. De Vader schenkt Die ook. Tegelijk ontvangt Christus de aarde tot Zijn rijksg gebied, waarin de Zijnen nu strijden.
7. De uitstorting van de Geest sluit aan bij de verheerlijking van Christus. De Geest gaat de dienstbaarheid *subjectief* beëindigen. De Geest maakt inwendig mondig en geeft de Geest der aanneming. Daarom is het nodig om in het gebed de Vadersnaam een plaats te geven.
8. De Kerk leidt nu een zelfstandig bestaan, is nu universeel.
9. De inwoning van de Geest veronderstelt de toepassing van de aangebrachte verlossing.
10. De Kerk treedt uit als belijdende kerk, door de Geest der waarheid Die in haar woont. ♦

Samenvatting van een gedeelte uit een Contiolezing van ds. I. Kievit (1950).

Bron: "Vreugde bij de Bron", 2014; uitg. De Banier.

Een heilige dag van rust

John Owen

uitg. De Banier, 120 blz., € 19,95.

Voor wie zich wil oefenen in zondagsrust is John Owen een betrouwbare gids. Na bijna vier eeuwen is zijn boek over dit thema opnieuw beschikbaar. De laatste twee hoofdstukken ervan verschijnen bij gelegenheid van het 70-jarig jubileum van de vereniging voor zondagsrust in een hedendaags taalkleed. Daarmee bewijst de vereniging velen een goede dienst. Zondagsrust is voor Owen iets fundamenteel anders dan bijkomen van een drukke week. Het is proeven van 'de voldoening en de tevredenheid' die God in Zijn werk heeft. De zondag biedt volgens Owen daarmee een venster op eeuwige rust. Dat geeft de rustdag een hemelse dimensie. Hij onderbouwt dat uitvoerig. Owen combineert in zijn boek grondige Bijbelse theologie en praktische aanwijzingen voor de viering van de zondag. Zijn boek is ontstaan in de tijd dat hij werkte aan zijn verklaring van de Hebreeënbrief. Dat is

goed merkbaar. Hij fundeert de zondagsrust in zowel het Oude Testament als in Hebreeën 4. Dat laatste hoofdstuk spreekt van een rust die overblijft voor Gods volk. Volgens Owen gaat het daarbij om de rust van Christus. Hij ziet namelijk een parallel tussen het sabbatsgebod en Hebreeën 4. Zoals de Heere rustte van Zijn scheppingswerk, zo rust Christus van Zijn verlossingswerk. Dat zet in met Zijn verhoging bij de opstanding.

Zondagsrust maakt niet passief. Het is zowel gave als opgave. Een gave, want 'laten we niet vergeten dat God tijd voor ons uittrekt. Alle tijd is niet van onszelf. Wij zijn niet onze eigen heren.' De zondag herinnert daaraan. En een opgave, omdat de zondagsviering plichten met zich meebrengt. De voorbereiding vraagt om meditatie en gebed. Echt zondag vieren betekent de werken van God in schepping en verlossing goedkeuren. Zo alleen krijgt God onze eer, en komt Hij ons tegemoet in de weg van Zijn zondagse instellingen.

ds. H. Brons, Moerkapelle

De plichten der ouders

M.J. Ruissen

uitg. de Ramshoorn; 172 blz., € 17,50.

Het bekende boek van Jacobus Koelman over de plichten der ouders bevat oud goud. M.J. Ruissen, vroeger meester op de basisschool en nu al jaren bezig met het uitgeven van goede boeken, heeft het opnieuw uitgegeven, niet letterlijk zoals Koelman het destijds schreef. In zijn Voorwoord schrijft Ruissen: 'Om ook de jeugd bewust te maken van de mooie en ook verantwoordelijke taak die opvoeders dagelijks mogen uitvoeren, heb ik geprobeerd de hoofdzaken van dit praktische boek zo eenvoudig mogelijk te vertellen'. In het eerste hoofdstuk worden de ouders aangesproken met: 'Uit u zijn uw kinderen geboren,

maar ze moeten nóg een keer geboren worden, daarom moet u hen onderwijzen'. Aan meesters en juffen schreef Koelman (nu eenvoudig weergegeven door Ruissen): 'U krijgt de kinderen onder uw hoede als ze nog jong zijn. Dan zijn ze nog niet verhard in de zonde. Ze zijn als jonge takjes die gebogen kunnen worden'. Koelman haalt ook nog een mooi citaat aan van een vroegere meester uit Goes: 'Kinderen moeten geen formuliergebed bidden. Ze moeten

hun eigen nood in eigen woorden kunnen uitdrukken'. Een leerzaam citaat voor kinderen en ouders. Laten we als priester in het gezin onze taak verstaan en hardop voorgaan aan tafel.

In het boek komt veel onderwijs aan de orde: over opvoeden, bidden, de ernst van de zonde, het geestelijk en lichamenlijk welzijn voor kinderen, over het komen tot het heil, enz. Wat het komen tot het heil betreft, op bladzijde 107 en 108 staat: 'Een historisch geloof is niet genoeg (...), maar als je een zaligmakend geloof krijgt, word je een kind van Christus. Jouw zonden worden dan vergeven en je krijgt een verlangen om heilig te leven (...), wat zul je dan gelukkig zijn'.

Koelman schreef ook een catechisatieboekje voor kleine kinderen. Ook dat is toegevoegd. Het is goed bruikbaar bij onze huisgodsdienst. Hoewel Koelman zelf nooit kinderen heeft gekregen en zijn onderwijs daarom soms iets idealistisch is, bevat deze eenvoudige uitgave veel leerzaam onderwijs.

ds. A. Verschuure, Genemuiden

Kerknieuws

BEROEPINGSWERK

Aangenomen:

naar Woerden,
ds. J. IJsselstein te Kapelle-Biezeling.

Bedankt:

voor Oostkapelle,
ds. J. IJsselstein te Kapelle-Biezeling;

VOOR ALLE IN DIT NUMMER GENOEMDE
TOEKOMSTIGE DATA GELDT:

INDIEN DE HEERE WIL EN WIJ LEVEN

voor Terwolde-De Vecht,
ds. P.D. den Haan te Rijssen-West.

AANGEPASTE KERKDIENTSCHERPENZEEL

Op zaterdag 25 mei (14.30 uur) wordt in de kerk van de Geref. Gemeente te Scherpenzeel een aangepaste kerkdienst gehouden worden voor mensen met een beperking. Ds. J. Beens spreekt over Simon de tovenaars (Hand. 8:9-24). Allen - met of zonder beperking - welkom. Collecte tijdens

de dienst of via Helpende Handen:
NL17INGB 0322 4034 64.

AANGEPASTE KERKDIENT MIDDELBURG-ZUID

Op zaterdag 25 mei (14.30 uur) wordt in het kerkgebouw van de Geref. Gemeente te Middelburg-Zuid een aangepaste kerkdienst gehouden. Ds. A.E. Brijder spreekt over: 'De genezing van een kreupel' (Hand. 3:1-10). Iedereen is welkom.

Berichten

KONINGIN MÁXIMA JARIG

Op 17 mei mag, zo de Heere wil en wij leven zullen, koningin Máxima haar 53ste verjaardag gedenken. Namens de lezers van De Saambinder willen wij onze koningin van harte feliciteren met deze dag en haar de zegen van de Heere toebidden. De God aller genade geve haar in haar hoge ambt alles wat nodig is, wijsheid, kracht en gezondheid, maar boven alles een leven in de vreze des Heeren.

Redactie De Saambinder

ISRAËLVROUWENOCHTEND

Het Deputaatschap voor Israël organiseert voor de achtste keer een Israëlvrouwenochtend. Deze wordt gehouden op 28 mei in de kerk te Tricht-Geldermalsen (Laan van Leeuwenstein 10). Het thema is: 'Om het hart van het Joodse volk'. Ds. M.L. Dekker en zijn vrouw zullen ervaringen

delen over het pastorale en diaconale werk dat gedaan wordt binnen de gemeente. Ook ouderling Ari ben Dayan en zijn vrouw Rosa uit Israël leveren een bijdrage.

De morgen begint om 10.00 uur (inloop 9.15 uur). Aansluitend is er voor iedereen een gratis lunch. Vooraf en tijdens de lunch is er een verkooftafel met boeken, kaarten en Israëlproducten. Deelname aan deze morgen is gratis; er wordt een collecte gehouden.

In verband met de catering is aanmelden nodig: israelochtend.nl of tel. 0348-489929. Ook is er kledinginzameling voor Israël. Meer informatie: zie genoemde website.

HULP KINDERCRECHE ZENDINGSDAG

Voor de kindercrèche op de zendingsdag, zaterdag 15 juni, komen we nog veel hulp tekort. Hebt u een zoon of dochter van 14 jaar of ouder die een handje kan helpen? Vind jij het leuk om met kinderen van 3-6 jaar op te trekken? Hartelijk welkom! We hopen dat er voldoende oppas is om alle kinderen in de crèche een veilige speelplek te bieden. Aanmelden kan via 'Aanmelden vrijwilligers' op www.zendingsdag.nl

VERKOPINGEN

Alblasserdam - Op vrijdag 24 mei

(9.00-20.00 uur) wordt een tweedehandskledingmarkt gehouden aan de Plantageweg 172 te Alblasserdam. De opbrengst is voor stichting Joseba en noodhulp Oekraïne.

Boskoop - Op zaterdag 25 mei (9.30-15.00 uur) is er een rommelmarkt op het parkeerterrein van de Ichthuskerk te Boskoop (Mendelweg). De opbrengst is voor Inloophuis Het Kompas in Scheveningen, het Deputaatschap voor Israël en de nieuwe pastorie.

Klaaswaal - De activiteitencommissie te Klaaswaal organiseert op zaterdag 25 mei (10.00-16.00 uur) op het kerkterrein een boerderijfair (markt, speelplein, foodplein, veiling). Zie activiteitenggklaaswaal.nl

Uddel - Op zaterdag 25 mei (9.30-13.30 uur) houden de vrouwenvereniging en de zendingscommissie van Uddel een verkoping t.b.v de ZGG aan de Staverhul 26.

FIETSTOCHT IN EDE

Op zaterdag 25 mei is er een fietstocht (vertrek tussen 9.30-11.00) onder meer langs de Grebbelinie, en een lentefair (10.00-15.00). Startpunt: Petrakerk, Lunterseweg 25, Ede. Kosten fietstocht € 7.50 p.p., max. € 20.- per gezin; afstanden 25, 45 en 60 kilometer. Opbrengst is voor ZGG en aflossing van de kerk.

ZANGAVONDEN

Dordrecht - Grote Kerk, zat. 25 mei, 19.00 uur, Sionskoor, kinderkoor De Kinderlofstem en Harpe Davids, Joost van Belzen en Henk van Boggelen, orgel; spreker ds. H.E.P. Fortuijn; collecte voor JBGG-actie; kaarten via peterwildeman.nl/concerten

Gouda - Kerk Geref. Gemeente, Nieuwe Gouwe Oostzijde, zat. 25 mei, 20.00 uur, orgelconcert door

Margreeth Chr. de Jong.

Hasselt - Grote Kerk, zat. 18 mei, 19.30 uur, Psalmzangavond met Geneuider bovenstem, Bart Kruithof, orgel; leiding ds. D.W. Tuinier; collecte voor Stéphanos; toegang vrij (verbeterd bericht).

Hasselt - Grote Kerk, ma. 20 mei, 19.30 uur, psalmzangavond met Pieter Heykoop, orgel; leiding ds. B.J. van Boven;

collecte voor noodhulp Moldavië.

Rijssen - Kerk Geref. Gemeente West, zat. 18 mei, 19.30 uur, gem. koor Cantica en Noordermannenkoor, Gerard Harbers, orgel; meditatie ds. P.D. den Haan; collecte voor hulp aan Oekraïne.

Terwolde de Vecht - Kerk Geref. Gemeente, vr. 24 mei, 19.30 uur, zangavond van de gemeente in Deventer t.b.v. zendingswerk in Cambodja m.m.v. jeugdchoor Met hart en stem.

Kerkdiensten

ZONDAG 19 MEI 2024 EERSTE PINKSTERDAG

Aagtekerke 9.30 en 18.30 uur ds. A.P. Baaijens; **Aalburg** 15.00 uur ds. H.J. Agteresch; **Aalst** 9.30 uur ds. D. de Wit; **Alblasserdam** 14.30 uur ds. M.H. Schot; **Amersfoort** 9.30 en 16.30 uur ds. W. Visscher; **Apeldoorn** 10.00 en 16.00 uur ds. R.A.M. Visser; **Arnhem** 17.00 uur ds. R. Kattenberg; **Barendrecht** 10.00 en 16.00 uur ds. M. Joosse; **Barneveld-Centrum** 9.30 en 19.00 uur ds. E.J. Boudewijn; **Barneveld-Zuid** 9.30 en 19.00 uur ds. J. van Laar; **Beekbergen** 10.00 en 19.00 uur ds. A. Schreuder; **Benthuizen** 9.30 en 16.00 uur ds. W. Silfhout; **Berkenwoude** 10.00 en 15.00 uur stud. J. Kroon; **Bodegraven** 16.30 uur ds. C.G. Vreugdenhil; **Borssele** 9.30 en 18.00 uur stud. J.C. Kriekaart; **Boskoop** 9.30 en 16.30 uur ds. P.J. de Raaf; **Brakel** 18.00 uur stud. R.T. Michielse; **Capelle aan den IJssel-Middelwatering** 10.00 en 16.30 uur ds. H. van der Heiden; **Capelle aan den IJssel-West** 18.00 uur stud. J. Kroon; **De Valk-Wekerom** 9.30 en 19.00 uur ds. B.J. van Boven; **Delft** 19.00 uur ds. H. van der Heiden; **Den Haag-Scheveningen** 19.00 uur ds. G.J. Baan; **Deventer** 15.00 uur ds. A.T. Huijser; **Dinteloord** 10.00 uur ds. J.J. Tanis; **Dirksland** 10.00 en 18.00 uur ds. K. Boeder; **Doetinchem** 19.00 uur ds. R.A.M. Visser; **Dordrecht** 10.00 en 16.45 uur ds. W.A. Zondag; **Drachten** 9.30 en 15.00 uur stud. J. Janse; **Ede** 9.30 en 16.00 uur ds. J.B. Huisman; **Eindhoven** 15.00 uur ds. A.A. Brugge; **Elspeet** 10.00 en 18.30 uur ds. G. van Manen; **Emmeloord** 9.30 en 16.00 uur ds. P.G. Heijkamp; **Enkhuizen** 9.30 en 16.00 uur ds. G. Heijkamp; **Enschede** 15.00 uur ds. S.W. Janse; **Enter** 16.00 uur ds. A.B. van der Heiden; **Ermelo** 18.30 uur stud. W. de Jong; **Genemuiden** 9.30 en 15.30 uur ds. A. Verschuure; **Goes** 9.30

uur ds. M. Karens en 18.00 uur ds. M. Boersma; **Gorinchem** 10.00 en 15.00 uur stud. R.T. Michielse; **Gouda** 9.30 uur ds. G. Clements en 16.00 uur ds. H.E.P. Fortuijn; **Goudswaard** 15.00 uur ds. H.A. van Zetten; **'s-Gravenpolder** 9.30 en 18.00 uur ds. S. Maljaars; **'s-Gravensande** 14.15 uur ds. J.M. Evers; **Hardinxveld-Giessendam** 9.30 en 18.00 uur (Belijdenisdienst) ds. W.J. Karels; **Hendrik-Ido-Ambacht** 10.00 en 16.30 uur ds. M.H. Schot; **Hilversum** 10.00 en 17.00 uur ds. M.T. Al-Chalabi; **Hoedekenskerke** 14.30 uur ds. S. Maljaars; **Houten** 10.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil en 18.45 uur ds. B. Labee; **Kampen** (locatie: Bovenkerk, Kampen) 9.30 uur ds. D.W. Tuinier; **Kapelle-Biezelinghe** 16.30 uur ds. J. IJsselstein; **Kesteren** 12.30 en 18.30 uur ds. D. de Wit; **Klaaswaal** 9.30 en 18.00 uur (Belijdenisdienst) ds. G.J. van Aalst; **Kootwijkerbroek** (locatie: Verlengde Parallelweg te Barneveld) 10.00 en 19.00 uur ds. G. Beens; **Kortgene** 18.30 uur ds. J. IJsselstein; **Krabbendijke** 9.30 en 18.00 uur ds. P.C. Vlot; **Krimpen aan den IJssel** 9.30 en 16.30 uur ds. J.J. Hoogerbrug; **Kruiningen** 9.30 en 18.00 uur ds. G. Hoogerland; **Leerdam** 10.00 en 18.00 uur ds. M.G. van Middendorp; **Leiderdorp** 10.00 en 16.00 uur ds. P. Mulder; **Lelystad** 19.00 uur ds. A. Schot; **Lisse** 18.30 uur ds. P. Mulder; **Marknesse** 19.00 uur stud. J. Janse; **Meeuwen** 19.00 uur ds. H.E.P. Fortuijn; **Meliskerke** 9.30 en 14.30 uur ds. A.E. Brijder; **Melissant** 14.30 uur ds. K. Boeder; **Middelburg-Centrum** 14.00 uur ds. M. Karens; **Middelburg-Zuid** 9.30 en 16.00 uur ds. M. Boersma; **Middelharnis** 9.30 en 18.00 uur ds. G.J.N. Moens; **Moerkapelle** 9.30 en 18.30 uur ds. H. Brons; **Naaldwijk** 15.30 uur ds. H. Brons; **Nieuw-Beijerland** 9.30 en 18.00 uur ds. H.A. van Zetten; **Nieuwdorp** (locatie: Coudorp 41) 9.30 uur ds. C. Harinck en

18.30 uur ds. A.E. Brijder; **Nieuwer Ter Aa** 15.15 uur ds. J. Beens; **Nieuwerkerk** 15.00 uur (Belijdenisdienst) ds. M. Blok; **Nijkerk** 9.30 en 18.30 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen; **Nunspeet** 9.30 en 15.30 uur ds. A. Schot; **Oud-Beijerland** 9.30 (Belijdenisdienst) en 18.00 uur ds. J. van Rijswijk; **Oudemirdum** 19.00 uur ds. A. Verschuure; **Poederloijen** 9.30 en 18.30 uur ds. C. Sonneveld; **Poortugaal** 15.00 uur ds. J.M.D. de Heer; **Rhenen** 10.00 en 18.00 uur ds. F. Mulder; **Ridderkerk** 9.30 en 17.00 uur ds. G.W.S. Mulder; **Ridderkerk-Slikkerveer** 14.30 uur (Belijdenisdienst) ds. J. van Rijswijk; **Rijssen-Noord** 9.30 en 18.30 uur ds. A.T. Huijser; **Rijssen-West** 9.30 en 18.30 uur ds. P.D. den Haan; **Rijssen-Zuid** 9.30 en 18.30 uur ds. S.W. Janse; **Rilland-Bath** 14.30 uur (Belijdenisdienst) ds. P.C. Vlot en 18.00 uur ds. J.J. Tanis; **Rotterdam-Alexanderpolder** 10.00 en 16.00 uur ds. J.W. Verweij; **Rotterdam-Centrum** 18.30 uur ds. M. Joosse; **Rotterdam-IJsselmonde** 9.30 en 17.00 uur ds. J.M.D. de Heer; **Rotterdam-Zuidwijk** 10.00 en 16.30 uur ds. G.J. Baan; **Scherpenisse** 9.30 en 18.30 uur ds. M. Blok; **Scherpenzeel** 10.00 en 18.30 uur ds. J. Beens; **Sint Annaland** 9.30 en 18.30 uur ds. J. de Kok; **Sliedrecht** 15.00 uur ds. G.W.S. Mulder; **Soest** 19.00 uur ds. W. Visscher; **Spijkensisse** 14.30 uur ds. G.J. Baan; **Sprang-Capelle** 15.30 uur ds. G. Pater; **Stolwijk** 10.00 en 19.00 uur ds. C. Hogchem; **Terneuzen** 18.30 uur (Belijdenisdienst) ds. M. Karens; **Terwolde-De Vecht** 9.30 uur ds. A.B. van der Heiden en 14.30 uur (Belijdenisdienst) ds. P.D. den Haan; **Tholen** 10.00 en 18.30 uur ds. C. van Ruitenburg; **Tricht-Geldermalsen** 10.00 en 18.30 uur ds. A.A. Brugge; **Uddel** 10.00 en 18.30 uur ds. C.A. van Dieren; **Urk** 10.00 en 17.00 uur ds. A.J. de Waard;

Utrecht 10.00 en 16.00 uur ds. W. Harinck; **Veen** 9.30 en 18.00 uur ds. E. Bakker; **Veenendaal** 9.30 en 16.30 uur ds. B. Labee; **Vlaardingen** 10.00 en 16.30 uur ds. J.M. Evers; **Viissingen** 15.30 uur ds. A.P. Baaijens; **Waarde** 9.30 en 18.00 uur ds. L. van der Kuijl; **Waardenburg** 10.00 en 18.30 uur ds. G. Pater; **Wageningen** 10.00 en 15.30 uur stud. W. de Jong; **Werkendam** 10.00 en 18.00 uur ds. H.J. Agteresch; **Westkapelle** 9.30 en 18.30 uur ds. C.J. Meeuse; **Westzaan** 19.00 uur ds. J.B. Huisman; **Wierden** 15.00 uur ds. A. Schreuder; **Woerden** 19.00 uur ds. W. Harinck; **Wolphaartsdijk** 14.00 uur stud. J.C. Kriekaart; **Yerseke** 9.30 en 18.00 uur ds. C. van Krimpen; **Zeist** 10.00 en 18.30 uur ds. J. Schipper; **Zoetermeer** 10.00 en 18.30 uur ds. J.B. Zippro; **Zwijndrecht** 9.30 uur ds. H.E.P. Fortuijn en 16.00 uur ds. G. Clements; **Zwolle** 15.00 uur ds. G. van Manen.

MAANDAG 20 MEI 2024 TWEDE PINKSTERDAG

Aagtekerke 9.30 uur (Belijdenisdienst) ds. A.P. Baaijens; **Alblasserdam** 11.15 uur (Belijdenisdienst) ds. H.J. Agteresch; **Amersfoort** 9.30 uur ds. W. Visscher; **Apeldoorn** 10.00 uur (Belijdenisdienst) ds. R.A.M. Visser; **Barendrecht** 10.00 uur ds. M. Joosse; **Barneveld-Centrum** 9.30 uur (H.D.) ds. E.J. Boudewijn; **Barneveld-Zuid** 9.30 uur (H.D.) ds. J. van Laar; **Beekbergen** 10.00 uur ds. A. Schreuder; **Berkenwoude** 9.30 uur ds. L. van der Kuijl; **Boskoop** 9.30 uur ds. P.J. de Raaf; **Capelle aan den IJssel-Middelwatering** 10.00 uur ds. H. van der Heiden; **Capelle aan den IJssel-West** 11.00 uur (Belijdenisdienst) ds. J.M.D. de Heer; **De Valk-Wekerom** 9.30 uur ds. B.J. van Boven; **Dirksland** 10.00 uur ds. K. Boeder; **Doetinchem** 9.30 uur ds. A.B. van der Heiden; **Dordrecht** 9.30 uur (Belijdenisdienst) ds. W.A. Zondag; **Ede** 9.30 uur ds. J.B. Huisman; **Elspeet** 10.00 uur (Belijdenisdienst) ds. G. van Manen; **Emmeloord** 9.30 uur (Belijdenisdienst) ds. P.G. Heijkamp; **Enkhuizen** 9.30 uur (Belijdenisdienst) ds. G. Heijkamp; **Ermelo** 9.30 uur ds. J. Schipper; **Genemuiden** 9.30 uur ds. A. Verschuure; **Gouda** 9.30 uur ds. G. Clements; **'s-Gravenpolder** 9.30 uur (Belijdenisdienst) ds. S. Maljaars; **'s-Gravenzande** 9.30 uur ds. J.W. Verweij; **Hardinxveld-Giessendam** 9.00 uur (Belijdenisdienst) ds. W.J. Karels; **Hendrik-Ido-Ambacht** 10.00 uur ds. M.H. Schot; **Hilversum** 10.00 uur ds. M.T. Al-Chalabi; **Houten** 10.00 uur (Belijdenisdienst) ds. C.G. Vreugdenhil; **Kampen** (locatie: Bovenkerk, Kampen) 10.00 uur (Belijdenisdienst) ds. D.W. Tuinier; **Kapelle-Biezeling** 10.00 uur ds. J. IJsselstein; **Kesteren** 12.30 uur

ds. D. de Wit; **Kootwijkerbroek** (locatie: Verlengde Parallelweg te Barneveld) 10.00 uur ds. G. Beens; **Krabbendijke** 9.30 uur (Belijdenisdienst) ds. P.C. Vlot; **Krimpen aan den IJssel** 9.30 uur (Belijdenisdienst) ds. J.J. Hoogerbrug; **Kruiningen** 9.30 uur (Belijdenisdienst) ds. G. Hoogerland; **Leerdam** 10.00 uur ds. M.G. van Middendorp; **Leiderdorp** 10.00 uur (Belijdenisdienst) ds. P. Mulder; **Lelystad** 9.30 uur stud. J. Kroon; **Lisse** 10.00 uur stud. W. de Jong; **Meliskerke** 9.30 uur (Belijdenisdienst) ds. A.E. Brijder; **Middelburg-Centrum** 9.30 uur (Belijdenisdienst) ds. M. Karens; **Middelburg-Zuid** 9.30 uur stud. J.C. Kriekaart; **Middelharnis** 9.30 uur ds. G.J.N. Moens; **Moerkapelle** 9.30 uur (Belijdenisdienst) ds. H. Brons; **Nieuw-Beijerland** 9.30 uur ds. H.A. van Zetten; **Nijkerk** 9.30 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen; **Nunspeet** 9.00 uur ds. A. Schot; **Ooltgensplaat** 9.30 uur ds. J.J. Tanis; **Oud-Beijerland** 9.00 uur ds. J. van Rijswijk; **Oudemirdum** 9.00 uur stud. J. Janse; **Poederoijen** 9.30 uur ds. C. Sonneveld; **Poortvliet** 10.00 uur ds. C. van Krimpen; **Puttershoek** 11.30 uur ds. J.M. Evers; **Rhenen** 10.00 uur (Belijdenisdienst) ds. F. Mulder; **Ridderkerk** 9.30 uur (Belijdenisdienst) ds. G.W.S. Mulder; **Rijssen-Noord** 9.00 uur ds. A.T. Huijser; **Rijssen-West** 9.00 uur ds. P.D. den Haan; **Rijssen-Zuid** 9.00 uur ds. S.W. Janse; **Rotterdam-Alexanderpolder** 11.00 uur (Belijdenisdienst) ds. G.J. Baan; **Rotterdam-IJsselmonde** 9.00 uur ds. J.M.D. de Heer; **Rotterdam-Zuidwijk** 9.00 uur ds. G.J. Baan; **Scherpenisse** 9.30 uur ds. M. Blok; **Scherpenzeel** 10.00 uur (Belijdenisdienst) ds. J. Beens; **Sint-Annaland** 14.00 uur (Belijdenisdienst) ds. J. de Kok; **Sliedrecht** 11.30 uur ds. W.J. Karels; **Soest** 9.30 uur ds. B. Labee; **Sprang-Capelle** 9.30 uur stud. R.T. Michielse; **Stolwijk** 9.00 uur ds. C. Hogchem; **Tholen** 10.00 uur (Belijdenisdienst) ds. C. van Ruitenburg; **Tricht-Geldermalsen** 10.00 uur (Belijdenisdienst) ds. A.A. Brugge; **Uddel** 10.00 uur ds. C.A. van Dieren; **Urk** 10.00 uur ds. A.J. de Waard; **Utrecht** 10.00 uur (Belijdenisdienst) ds. W. Harinck; **Veen** 9.30 uur ds. E. Bakker; **Veenendaal** 9.30 uur ds. W. Silfhout; **Vlaardingen** 9.00 uur ds. J.M. Evers; **Waardenburg** 9.30 uur ds. G. Pater; **Wageningen** 9.30 uur ds. D. de Wit; **Werkendam** 9.00 uur (Belijdenisdienst) ds. H.J. Agteresch; **Westkapelle** 9.30 uur (Belijdenisdienst) ds. M. Boersma; **Zoetermeer** 9.30 uur ds. J.B. Zippro; **Zwijndrecht** 9.30 uur ds. H.E.P. Fortuijn; **Zwolle** 11.00 uur ds. A. Schot.

DINSDAG 21 MEI 2024

Kortgene 19.30 uur ds. A. Schot; **Oosterland** 19.30 uur ds. C. Sonneveld;

Poortvliet 19.30 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen; **Wolphaartsdijk** 19.30 uur ds. G. Beens.

WOENSDAG 22 MEI 2024

Hoedekenskerke 19.30 uur ds. A.P. Baaijens; **Meeuwen** 19.30 uur ds. G. van Manen; **Nisse** 19.30 uur ds. W.J. Karels; **Oostkapelle** 19.30 uur ds. J. IJsselstein.

DONDERDAG 23 MEI 2024

Barendrecht 14.30 uur (huw.bev.) ds. J. van Rijswijk; **Barneveld-Zuid** 14.30 uur (huw.bev.) ds. J. van Laar; **De Valk-Wekerom** 13.00 uur (huw.bev.) ds. B.J. van Boven; **'s-Gravenpolder** 14.00 uur (huw.bev.) ds. S. Maljaars; **Nieuwerkerk** 19.30 uur ds. J.M.D. de Heer; **Nunspeet** 15.30 uur (huw.bev.) ds. A. Schot.

VRIJDAG 24 MEI 2024

Barneveld-Centrum 14.00 uur (huw. bev.) ds. E.J. Boudewijn; **Genemuiden** 14.00 uur (huw.bev.) ds. A. Verschuure; **'s-Gravenpolder** 14.00 (huw.bev.) en 18.30 uur (huw.bev.) ds. S. Maljaars; **Hoedekenskerke** 13.30 uur (huw.bev.) ds. H.J. Agteresch; **Kootwijkerbroek** 13.45 uur (huw.bev.) ds. G. Beens; **Krimpen aan den IJssel** 14.30 uur (huw.bev.) ds. J.J. Hoogerbrug; **Meliskerke** 14.30 uur (huw. bev.) ds. A.E. Brijder; **Nieuwerkerk** 15.30 uur (huw.bev.) ds. M. Blok; **Rijssen-Zuid** 14.00 uur (huw.bev.) ds. S.W. Janse; **Scherpenzeel** 14.00 uur (huw.bev.) ds. J. Beens; **Terwolde-De Vecht** 14.30 uur (huw.bev.) ds. P.D. den Haan.

ZATERDAG 25 MEI 2024

Middelburg-Zuid 14.30 uur (Aangepaste dienst) ds. A.E. Brijder.

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN ZONDAG 19 MEI 2024 EERSTE PINKSTERDAG

Alkmaar (Willem Buytewechstraat 2) 10.30 uur evang. J. Krijgsman; **Amsterdam** (Looiersgracht 70) 10.30 en 16.30 uur (Bijbeluur) evang. M. Vos; **Breda** (Vriesdongen 1) 10.30 uur; **Emmen** (Prinsesselaan 6 I) 9.30 en 15.30 uur evang. C. van Drunen; **Leeuwarden** (Achter de Hoven 2c) 9.30 uur evang. S. de Visser en 16.00 uur; **Merksem** (Jaak de Boeckstraat 21-23) 10.00 en 16.30 uur evang. A. van Setten; **Rotterdam** (Gouwstraat 36b) 14.00 uur evang. M. Rozema; **Scheveningen** (Keizerstraat 177) 14.30 uur evang. M. van Velden; **Tilburg** (Offenbachstraat 105) 10.00 en 16.00 uur evang. H.J. van den Boogaart.

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN WOENSDAG 22 MEI 2024

Tilburg (Offenbachstraat 105) 19.30 uur (Belijdenisdienst) ds. C. Sonneveld.

Advertenties

De kerkenraad van de Gereformeerde Gemeente te Zeist heeft met droefheid kennisgenomen van het bericht dat de HEERE op Zijn tijd tot Zich heeft genomen zijn oud-ambtsbroeder

Christoffel Blom

in de leeftijd van 85 jaar.

Van 1989 t/m 2009 heeft hij de gemeente met de hem geschonken gaven mogen dienen als diaken.

Wij wensen zijn kinderen en kleinkinderen Gods nabijheid en vertroosting toe. De Heere heilige deze roepstem aan ons aller hart.

Namens de kerkenraad van de
Gereformeerde Gemeente te Zeist,

H.J. van der Poel, preses
A.G. Blomk, scriba

Zeist, 10 mei 2024

PSALMZANGAVOND op 2E PINKSTERDAG

**D.V. MAANDAG 20 MEI
GROTE KERK - HASSELT**

Toegang vrij! - Organist: Pieter Heykoop
19.30 uur - Leiding: Ds. B.J. van Boven
Col.: t.b.v. Noodhulp Moldavië

Terlouw Parket Ede, voor het leveren, leggen en renoveren van **houten vloeren**.
Bel Kees Terlouw op 06-24241402 of mail naar info@terlouwparket.nl

Psalmzangavond Barneveld

D.V. zaterdagavond 1 juni 2024 hoopt **kleuter- en kinderkoor Timotheüs** een uitvoering te geven in de kerk van Barneveld-Centrum. De avond begint om 19.00 uur en de kerk is open vanaf 18.30 uur. Deze avond staat onder leiding van ds. E.J. Boudewijn.
Iedereen van harte welkom!

D.V. zaterdag 1 juni 2024

Grote of St. Maartenskerk Tiel
Koor- en psalmzangavond m.m.v. het Chr. Urker Visserskoor Crescendo en de Betuwse bovenstemgroep.
Organist Pieter Heykoop en alg. leiding ds. H.J. Agteresch. Collecte ZGG.
Kaarten via naarhetconcert.nl

DV eind mei 3e druk Plichten der ouders, naverteld. Nu in luxe hardcover uitvoering. www.ramshoorn.nl

BIJBELVERSPREIDING

Geef met Pinksteren een Bijbel cadeau!
Voor € 3,50 geeft u een christen uit de Lisu of Miao minderheidsgroep een Bijbel of zangboek in hun eigen taal.

PROJECT 2024-9

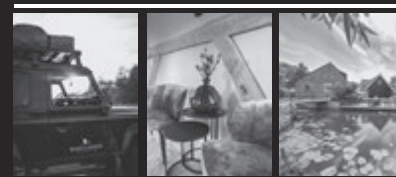
SCAN en DONEER

Doneer veilig en eenvoudig via
BONISA.NL of op rekening:
NL29RABO 0336 554613

Nieuw in de Ablasserwaard!

VERGADEREN | OVERNACHTEN | GENIETEN

0183 - 741 030

WWW.MARIAHOEVE-HOORNAAR.NL

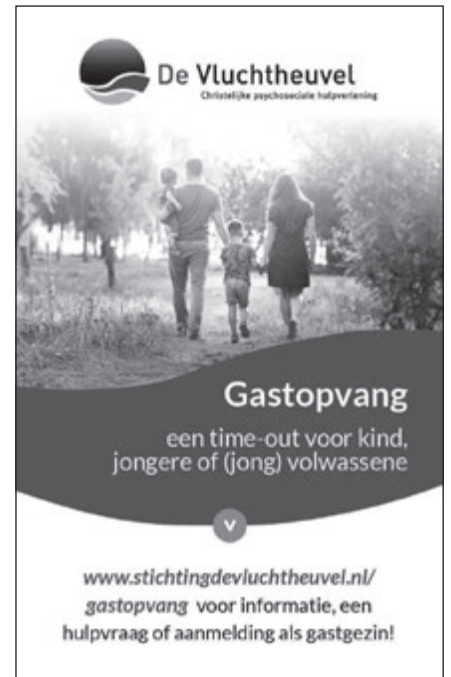

**CHRISTUS'
NAAM
BELIJDEN**

ZATERDAG 15 JUNI '24 10.15 - 15.30 UUR
Evenementenhal Gorinchem

 WWW.ZENDINGSDAG.NL

Last van stress of voel je je opgebrand?
Zoek je deskundige hulp
waar je snel terecht kunt?
www.carienvandenberg.nl

 De Vluchtheuvel
Christelijke psychosociale hulpverlening

Gastopvang
een time-out voor kind,
jongere of (jong) volwassene

[www.stichtingdevluchtheuvel.nl/
gastopvang](http://www.stichtingdevluchtheuvel.nl/gastopvang) voor informatie, een
hulpvraag of aanmelding als gastgezin!

Zorg jij samen
met je collega's,
cliënten en hun
netwerk voor
verbinding?

werkenbijeleos.nl

Meer weten over christenen in Cuba en Spanje? Nodig ervaren spreker uit van Spaanse Evangelische Zending (SEZ).
06-27269502 - voorlichting@sez.st
www.sez.st

NeoLife Tea - kruidenthee
geeft directe energie - bevordert
vetverbranding - ondersteunt een
goede vochthuishouding
Mei-aanbieding | Kommie 06-34826766
www.naturalhealthproducts.nl

 HARKES
Begrafenissen
harkesbegrafenissen.nl
0172 - 21 21 22

WIJ VERZORGEN ALLEEN BEGRAFENISSEN

Admodum

Zoom uit en krijg meer
rust, inzicht en visie in
uw organisatie.

 Kopje koffie?
Scan de QR code

**WIL JIJ OOK BREKEN
MET JE VERSLAVING?**

Addisa

safety for addicts

Wacht niet langer!

Er is hulp voor jou en jouw naaste(n).
Met oog en hart voor identiteit.

085 - 06 01 964
www.addisa.nl

DE KOSTUUMSPECIALIST

De grootste in ambtskostuums, zakelijke (maat)pakken
én trouwkostuums. We adviseren u graag persoonlijk
(desgewenst op afspraak), van harte welkom!

Bergambacht | Veenendaal | speksnijder.nl

SPEKSNIJDER
mode met aandacht

Wij zijn op zoek naar:

Teamleider onderbouw

Leerkracht bovenbouw

Invalleerkrachten

Calvijnsschool
Ederveen

werkenbijcalvijnsschoolederveen.nl

Reformatische Psychologenpraktijk Nederland biedt identiteit bewuste behandeling en begeleiding aan volwassenen, jongeren en kinderen met psychosociale en psychologische vragen en problemen.

Tevens voor mediation en zakelijke advisering.

Drs. J.C. de Jonge en mw. drs. M.J. de Jonge - Brouwer.

44 R I-straat 2, 4051 AR Ochten
0344 - 667042 of info@rpnederland.nl

www.rpnederland.nl

Begrafenisonderneming
Treur

tel. 030 692 42 58
06 573 156 89

info@begrafenisondernemingtreur.nl

begrafenisondernemingtreur.nl

begrafenisverzorging
Den Hollander

- Alleen begrafenissen
- Opbaarmogelijkheden in een door u gewenst rouwcentrum of thuis met koeling
- Dag en nacht bereikbaar

☎ 010 - 460 05 09
✉ info@tdenh.nl
🌐 www.begrafenisverzorgingdenhollander.nl

jouw baan?

Per 1 januari 2025 hebben wij plaats voor een

directeur basisonderwijs

op basisschool Het Kompas in het mooie Stellendam

Meer informatie vindt u op www.kindwijs.org of mail naar interesse@kindwijs.org

groei
door eerlijke communicatie

- interim management
- persoonlijke coaching
- bemiddeling & advies
- organisatiecoaching
- onderwijsontwikkeling

Sjaak van Wijngaarden MOC

We gaan gefundeerde kritiek niet uit de weg en vermijden scherpe vragen niet. En met die aanpak hebben wij al velen kunnen helpen.

J&S is er ook voor jongerenhulp, (kerkelijke) vertrouwenszaken en gezinsproblematiek

J&S
coaching en consultancy

zeer ervaren en erkende, universitair geschoolde professionals

tel. (085) 040 65 62 jscoachingconsultancy.nl

Word vriend en steun de Stichting!
NL35 ABNA 0548 9879 20

De Duitsers kennen hun 'eigen' Heidelberger niet meer

Help Duitsland aan Bijbelse theologie!

Stichting Vrienden van Heidelberg en Dordrecht

Meer informatie? → www.svvhed.org

Houtsnijwerk.nl

Uw trouwtekst in hout uitgesneden?
Tel. 0418-551383
www.houtsnijwerk.nl

Praktijk den Uijl

☉ HULPVERLENING

☉ COACHING

☉ TRAINING

☉ TOERUSTING

Nieuwkerk aan den IJssel | Barneveld | Yerseke
T 010 7 411 411 | E info@praktijkdenuijl.nl
I www.praktijkdenuijl.nl

Veelal vergoed door ziektekostenverzekeraars

Begrafenisonderneming de Jongh

Voor een waardige en stijlvolle verzorging van alleen begravenissen

Dag en nacht persoonlijk bereikbaar

Hardinxveld-Giessendam	0184 - 611 154
Waardenburg	0418 - 652 039
Werkendam	0183 - 701 017
Dordrecht e.o.	078 - 641 27 40
Nieuw-Lekkerland	0184 - 683 838

info@begrafenisondernemingdejongh.nl
www.begrafenisondernemingdejongh.nl

Garage Top in Kootwijkerbroek zoekt
(leerling) Autotechnicus.
www.garagetop.nl/vacature

In de prachtige omgeving van de Lemelerberg op camping Bergzicht staat ons **mooi chalet** die nog enkele weken te huur is. Ook is er een **prieeel** aanwezig waar het goed toeven is.
Voor info: 06 820 119 63

Heb jij genoeg van onrust, stress, spanning, gejaagdheid, angst, paniek, somberheid enzovoorts?
&
Ben jij op zoek naar ontspanning, rust in je hoofd en weer lekker in je vel zitten?

...laten we de oorzaak aanpakken in plaats van de symptomen!

Albert van der Buijs
www.ab-coaching.net
0625081102

Te huur, nog enkele weken beschikbaar:
prachtig, luxe, schoon chalet op de Veluwe. Van alle gemakken voorzien.
Max. 6 pers. www.vakantiedehoutduif.nl

Als thuis even niet meer gaat

Het kan je gebeuren. De spanningen lopen thuis – om welke reden dan ook – hoog op. Zó hoog, dat je uit huis moet. Maar... waar ga je dan heen? Stichting Op Doorreis biedt een tijdelijk warm thuis aan christelijke jongeren en volwassenen. Bel of mail en check meteen of er plek is voor jou.

Logeerhuizen in Barneveld, Scherpenzeel en Yerseke

- Zonder indicatie welkom
- Opvang in een landelijke omgeving
- Gastvrijheid in eigen sfeer

☎ 085 - 400 8686   🌐 www.stichtingopdoorreis.nl

COÖPERATIE ZWN

De coöperatie Zuid-West Nederland (ZWN) is een coöperatief verband van tien christelijke scholen op gereformeerde grondslag.

Wij zoeken:
Voorzitter
College van Bestuur
met identiteit, visie en balans

PANDION
Geloof in LEIDERSCHAP

Kijk op www.pandionleiderschap.nl
of neem contact op met
Gerard Veldman, 06-830 78470

WWW.KARENSRECREATIE.NL

Ontdek 't Ongerepte in Zeeland. Strand slechts 800m! Geniet van rust, natuur en privacy. Tel. 033 2771884.

T.H. zr. ruime, **complete nette 6 pers.**

st.caravan, open (vis-, vaar)water in **FRIESLAND**, Incl. gebr. m.boot, trampo, wifi. Nog vrij wk 29, 30, 32. 0641437993

Bent u ook op zoek naar mooie **raambekleding**? Wij komen vrijblijvend bij u thuis adviseren! We nemen naast veel kleur en stofstalen ook jarenlange ervaring mee. Bel Jan op 06-36294314 of kijk op **wiltraamdecoratie.nl**

Welkom in onze gezellige B&B in Elspeet! Vlakbij bos en hei. www.bbochtendgloren.nl 06 13450569

ACTIVITEITEN

Ontspanning en tijdsbesteding

Voor mensen met een visuele beperking en hun familieleden

Zaterdag 25 mei – 10.00 uur | Leerdam | Carola Jonkman

Een diagnose bij je kind, wat doet dat met je?

Voor ouders van kinderen en jongeren met een (boven)gemiddelde intelligentie en gedragsproblemen

Dinsdag 28 mei – 19.45 uur | Alblasserdam | André van 't Hof

Is je brein jou de baas of ben jij je brein de baas?

Voor (vermoedelijk) hoogbegaafde reformatorische volwassenen

Donderdag 30 mei – 18.00 uur | Nunspeet | André Aleman

Varen op de Nieuwkoopse Plassen

Voor jongeren tussen de 16 en 25 jaar met autisme en een (boven) gemiddelde intelligentie

Zaterdag 1 juni – 10.30 uur | Noorden (gem. Nieuwkoop)

Het kromme in het levenslot

Voor mantelzorgers van mensen met de ziekte van Parkinson

Dinsdag 11 juni – 19.30 uur | Woerden | ds. A.J. de Waard

Tijd(s)besteding)

Voor mensen met een lichamelijke beperking en hun familieleden

Zaterdag 15 juni – 14.00 uur | Kapelle | ds. M. Karens

Helpende Hands adviseert en ondersteunt mensen met een beperking en hun naasten in hun zoektocht naar zorg of ondersteuning die aansluit op de hulpvraag. Wat kunnen we voor jou betekenen?

Voor meer informatie en aanmelden:
0348 48 99 70 • info@helpendehanden.nl
www.helpendehanden.nl

ANDANTE
-orgelcentrum-

Uw dealer van
Johannus Monarke
Content
Domus
Viscount
Mixtuur
(Hauptwerk orgels)

* Ruim assortiment bladmuziek (ook klavar)
* Verkoop en verhuur, ook voor zaal en kerk
* Collectie kleine blaasinstrumenten

Industrielaan 26 • Veenendaal • tel 0318 - 50 50 63
www.andanteorgels.nl

ORGELBOUW ADVIES COMMISSIE

een betrouwbare partner!

- NIEUWBOUW
- RESTAURATIE
- OVERPLAATSING
- ONDERHOUD

ook voor akoestische vraagstukken

Voor meer informatie:
Dhr. H. den Hollander
T (010) 435 44 35
E h.den.hollander@kliksafe.nl

VERENIGING ORGANISTEN GEREFORMEERDE GEMEENTEN

Waarom Paul Roescher?
Wij geven u twaalf redenen! **1**

Hoog in kwaliteit!

Magnolia hoekkeuken Keuken compleet inclusief apparatuur.

Kraakprijs!
2248,-

PAUL ROESCHER
KEUKEN • BAD • VLOER • HARD

Totaal 17500 m2 in Rijssen en Apeldoorn
Tel. 0548 530 350 www.paulroescher.nl

CHRISTELIJKE BEGRAFENISONDERNEMING
P.H. VAN DER LEER
Veenendaal Rhenen

Voor een persoonlijke en betrokken begeleiding bij het verzorgen van alleen begrafenissen

P.H. van der Leer

T 0318 - 526641 **E** info@phvanderleer.nl
M 06 - 46376232 **W** www.phvanderleer.nl

kina
begrafenisverzorging

D.W. Schipper
010-458 31 12
Capelle a/d IJssel

J. Kooijman
0182-58 39 32
Gouda

Dag en nacht bereikbaar

WIJ VERZORGEN ALLEEN BEGRAFENISSEN

Welkom terug
op ons bungalowpark!

De Verrassing
Bungalowpark

AL 65 JAAR
VERRASSEND OP TEXEL

www.deverrassing.nl
0222 318906

buitenpraktijk
Mark.

Buiten is er ruimte.
Ruimte voor gesprek, ruimte voor jou.

Psychosociaal therapeut
mark@buitenpraktijkmark.nl

+31 (0)6 53 29 69 57
buitenpraktijkmark.nl

VERKIEZINGEN D.V. 6 JUNI STEM CHRISTELIJK REM EUROPA

sgp.nl/verkiezingen

D.V. 6 juni komt snel dichterbij. Een belangrijke datum. Op die dag mogen we naar de stembus voor de Europese verkiezingen. Voor velen staat deze verkiezing ver van het bed. Er spelen echter grote belangen.

Over heel veel van onze wetten en regels wordt in Europa besloten. Er zijn grensoverschrijdende kwesties waarbij het goed is samen te werken. Denk aan handel, vervuiling en migratie. De SGP verzet zich echter tegen een ontwikkeling van de EU naar een superstaat.

Veel belangrijker nog is dat Bert-Jan Ruissen (lid Europees Parlement en lijsttrekker SGP) als een van de zéér weinigen een helder christelijk geluid laat horen in het Europees Parlement. Zo staat hij pal voor het leven, het gezin en Israël. Vrijmoedig en beslist.

Houd Bert-Jan in het Europees Parlement. Ja, het kan... Met uw gebed en uw stem!

SGP

de SAAMBINDER

Bewuste keuze

Colofon

Saambinder

Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofdredacteur: ds. B. Labee
Redacteurs: ds. G.J. van Aalst, J. van 't Hul, ds. G.W.S. Mulder

Redactiesecretaris: J. van 't Hul

Bijdragen van medewerkers, boeken ter recensie en vragen voor de rubriek 'Vraag en antwoord' naar:

ds. B. Labee
Kerkewijk 115a, 3904 JA Veenendaal
T 0318-513597
E b.labee@kliksafe.nl

Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk), berichten en meditaties:

J. van 't Hul
Lierdererf 19, 7364 BD Lieren
T 0651-622260
E jvthul@kliksafe.nl

Aanlevertijd van kerknieuws en berichten: uiterlijk woensdag 17.00 uur vóór de datum van verschijning van De Saambinder in de daarop volgende week.

Opgaven kerkdiensten en beroepingswerk:

Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening, Houttuinlaan 7, 3447 GM Woerden
T 0348-489900
E info@desaambinder.nl

Advertenties en familieberichten aan Verloop drukkerij:

Ohmweg 31, 2952 BD Alblasterdam
T 078-6912899
E saambinder@verloop.nl

Advertenties dienen uiterlijk donderdag vóór de week van verschijning aangeleverd te zijn. Rouwadvertenties uiterlijk maandagmorgen 9 uur.

Advertenties € 1,90 per mm.
Familieberichten € 0,45 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 21% btw.

Abonnementenadministratie

Adreswijzigingen enz. aan:

Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening
Houttuinlaan 7, 3447 GM Woerden
T 0348-489900
E info@desaambinder.nl

Betalingen abonnementsgelden:

IBAN: NL11 INGB 0000 0643 27 t.n.v.
De Saambinder-abonnementen te Woerden.

Abonnementenprijzen:

voor Nederland: € 15,50 per halfjaar
voor het buitenland*: € 150,00 per jaar
* afwijkend tarief voor: Canada: \$ 165, USA: \$ 140

Correspondentieadres Noord-Amerika:

A.C. Kieboom
12093 Sprinkle Road
Vicksburg, MI 49097
T. 001 269 720 3533
E. saambinder.noordamerika@gmail.com

Enkele handige websites

Gereformeerde Gemeenten:

Algemeen: www.gergeminfo.nl
(doorklikken naar diverse deputaatschappen)
De Saambinder: www.desaambinder.nl
Adviesplein gemeente en gezin: www.gemeenteengezin.nl
Studenten: www.werkgroepstudenten.nl
Jeugdbond: www.jbgb.nl

De redactie behoudt zich het recht voor ingezonden bijdragen, kerknieuws, berichten en advertenties zonder overleg aan te passen, in te korten of zonder opgave van reden niet te plaatsen.

De redactie aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid betreffende de inhoud van de advertenties en de (recensies van de) aangekondigde boeken.

Uit:

Het levenslied van Robert

Aangrijpend is de preek op zondag 12 maart over onbekeerde mensen, de vaten des toorns, gereed tot de ondergang. Deze mensen zijn niet te bewegen, zoals de rotsen, die onbewogen blijven onder de kracht van de golven.

Ernstig klinkt Roberts stem, die door het vele preken niet meer zo helder en klankvol is, door het kerkgebouw: 'O broeders, laten wij wenen totdat de grote dag des Heeren komt, want hoewel God in de ondergang van de vaten des toorns verheerlijkt zal worden, zal Hij meer verheerlijkt worden door van hen vaten der barmhartigheid te maken'.

Robert voelt nu pas goed hoe moe hij is. Zonder dat hij er erg in heeft, loopt hij de straat in waar zijn huisarts, dokter Gibson woont. Als hij binnenkomt valt hij op de eerste de beste stoel neer. Zijn adem gaat zwaar. 'Ik kan niet meer, dokter'.

'Ik merk het', antwoordt de dokter bezorgd, als hij zijn pols voelt. 'Kom, ik zal u zelf naar de pastorie brengen, want u gloeit van de koorts'.

Robert laat zich gewillig meenemen. Hij kan niet meer denken van de hoofdpijn en gaat dadelijk naar bed.

'Zouden wij het goede van de Heere ontvangen en zouden wij het kwade niet ontvangen?' zegt hij fluisterend tegen een bediende. Wilt u Psalm 32 met mij lezen? Het is met mij zoals het daar staat: 'Mijn sap werd veranderd in zomerdroogten en mijn beenderen werden verouderd in mijn brullen de ganse dag'.

Elisa is bij haar ouders in Edinburgh. Zij worden gewaarschuwd en reizen zo snel mogelijk naar de pastorie in Dundee. Ondertussen komt de gemeente bij elkaar in de wekelijkse bidstond.

'De strik is gebroken en ik ben ontkomen!', fluistert Robert. Maar de ziekte zet door.

De dokter komt twee keer op een dag naar hem kijken. Hij denkt dat Robert de tyfuskoorts heeft.

'Kan hij echt niet beter worden, dokter? Hij is al zo vaak ziek geweest!' roept Elisa vertwijfeld.

De dokter zwijgt. ♦

De preekstoel van Prato

Een preekstoel aan de buitenkant.

Op de Pinksterdag staat het tempelplein in Jeruzalem vol met mensen. Petrus spreekt de verzamelde menigte toe: Gij hebt Jezus genomen en aan het kruis gehecht en gedood. Mensen uit allerlei landen horen het, ieder in de eigen taal. Drieduizend van hen worden bekeerd op één dag. De Heilige Geest laat hen hun zonde zien en grijpt hen in het hart. Zo'n preek over schuld en vergeving horen we trouwens elke zondag. Kerkmensen zoals jij en ik, maar ook asielzoekers en blinde heidenen in binnen- en buitenland. Die scherpe boodschap is niet zwaar maar waar. Bij Pinksteren hoort ook de zendingsofdracht. 'Gaat dan heen, onderwijst al de volken, dezelve dopende in den Naam des Vaders en des Zoons en des Heiligen Geestes; lerende hen onderhouden alles, wat Ik u geboden heb'. Eerst in Jeruzalem en dan verder.

Wie door Prato wandelt, in Italië, kan niet om de oude kathedraal heen. Aan de buitengevel valt een fraai gebeeldhouwde kansel op. Een buitenkansje, zou je kunnen denken, om zo Gods Woord te verkondigen aan voorbijgangers. Was dat maar waar! Helaas, deze buitenprekstoel betekent iets anders. Eeuwen geleden trouwde een kruisvaarder in Jeruzalem met een vrouw die in het bezit was van een relikwie: de ceintuur van de maagd Maria. Ze schonken die aan de kerk van Prato. Op kerkelijke feestdagen wordt deze relikwie vanaf de 'buitenprekstoel' getoond aan het goedgelovige publiek op straat. Geen zuivere preek, maar een nepverhaal...

Zo'n preekstoel aan de buitenkant van de kerk leert je in ieder geval dat Gods Woord niet alleen bestemd is voor jouzelf, maar ook voor buitenstaanders! Zeker, Pinksteren betekent de uitstorting van de Heilige Geest. Maar ook Jezus' bevel om Gods Woord door te geven aan onze medereizigers naar de eeuwigheid. Zo dichtbij is zending! ♦

Leestip: Mattheüs 28: 16-20 en Handelingen 2

P.C. Beeke, Middelburg

Vraag en antwoord

door
ds. Labee

Uitwijken vanwege de honger

Wat is het verschil tussen het uitwijken vanwege de honger door Naómi en haar gezin en de Sunamitische vrouw en haar gezin?

Een eigen gekozen weg

Het Bijbelboek Ruth begin zo treffend met het eerste vers: 'In de dagen als de richters richtten, zo geschiedde het dat er honger in het land was; daarom toog een man van Bethlehem-Juda om als vreemdeling te verkeren in de velden van Moab, hij en zijn huisvrouw en zijn twee zonen.'

Elimélech met zijn vrouw Naómi en hun beide zoons Machlon en Chiljon wijken uit voor de honger. De betekenis van Bethlehem is 'broodhuis', maar door de droogte zijn de vruchtbare velden zwart geblakerd. En als we dan de beide betekenissen van de namen van de kinderen kennen, is het nog meer in te denken wat dit gezin doet. Machlon wil zoiets zeggen als 'ziekelijk' en Chiljon betekent 'zwak'. Ze zoeken hun heil in Moab waar wel koren groeit! Ze zoeken levensbehoud.

Hij toog weg... Nergens lezen we dat de Heere deze man of zijn vrouw bevel ertoe had gegeven. Ook lezen we niet dat ze de Heere gevraagd hebben om deze weg te mogen gaan. Elimélech slaat, ondanks zijn mooie naam (mijn God is Koning), een eigen gekozen weg in.

Nee, we moeten er niet méér in lezen dan er staat. Hij heeft niet de bedoeling om zich uit te leven en wil niet in de steden van Moab gaan wonen. Elimélech wil met zijn gezin 'in de velden van Moab' als 'vreemdeling' een poosje verblijven. Wellicht met het vaste besluit terug te gaan als de hongersnood in Israël voorbij is. Maar daarmee gaat hij wel een eigen gekozen weg...

De bekende ds. G. van Reenen (1864-1935) schrijft: 'Waar de Heere een honger zendt - omdat men het gezamenlijk verzondigd heeft - en men gaat dan vluchten, daar komen zij ook in Moab terecht. En het zal de vraag zijn

of zij die in Bethlehem bleven wonen, wel meer armoede hebben geleden, dan zij die het oordeel Gods zochten te ontvluchten.'

Een gewezen weg

Vele jaren later lezen we over de Sunamitische vrouw in 2 Koningen 8. Dit hoofdstuk begin met dit vers: 'Elísa nu had gesproken tot die vrouw welker zoon hij levend gemaakt had, zeggende: Maak u op en ga heen, gij en uw huisgezin, en verkeer als vreemdeling waar gij verkeren kunt; want de HEERE heeft een honger geroepen, die ook in het land zeven jaren komen zal.'

Ze had in gehoorzaamheid aan de woorden van de man Gods gehandeld. We lezen: 'En de vrouw had zich opgemaakt en had gedaan naar het woord van den man Gods; want zij was gegaan met haar huisgezin en had als vreemdeling verkeerd in het land der Filistijnen, zeven jaren'. Er ligt een oneindig verschil tussen de beide geschiedenissen, die we nauwelijks verder behoeven toe te lichten. Een eigen gekozen weg loopt vast. Voor Naómi is het een wonder geworden dat de weg voor haar niet 'doodliep' maar dat de Heere haar terugbracht, een lossere beschikte en haar schoondochter Ruth verbond aan Boaz. Gaan in de aangewezen weg van de Heere geeft vrede en zegen. Want als de Sunamitische vrouw na zeven jaar terugkeert, krijgt ze haar huis en haar akker terug. En nog méér krijgt ze. Want de koning beveelt: 'Doe haar wederhebben alles wat hare was, daartoe alle inkomsten des akkers, van den dag af dat zij het land verlaten heeft, tot nu toe' (2 Kon. 8:6b).

Lezer(es), welke weg gaat u? ♦

► Heb jij/hebt u ook een vraag?

Mogelijke vragen over onderwerpen binnen de doelstelling van De Saambinder kun jij/kunt u mailen naar ds. B. Labee of hem per post toezenden (zie colofon). Er volgt -zo mogelijk- altijd een reactie. Echter alleen als de redactie het waardevol acht voor de lezers, volgt een antwoord op jouw/uw vraag in een nummer van De Saambinder. Graag wel wat geduld. Er liggen nog tientallen vragen op een reactie te wachten.